

Lytje Pole

ALLE TOERISTISCHE INFORMATIE OVER SCHIERMONNIKOOG

JAARGANG EDITIE

2019 / Voorjaar

Gratis
uitgave

Ontdek Schiermonnikoog

BENIEUWD WAT U ALLEMAAL
OP ONS EILAND KUNT BELEVEN?

NIET TE MISSEN
DIT KWARTAAL

- Jazz Om de Noord
- 4 mei herdenking
- Koningsdag
- Wa wil myn oaien leverje?

09

Fotowedstrijd

17

Fiets & Wandeleiland

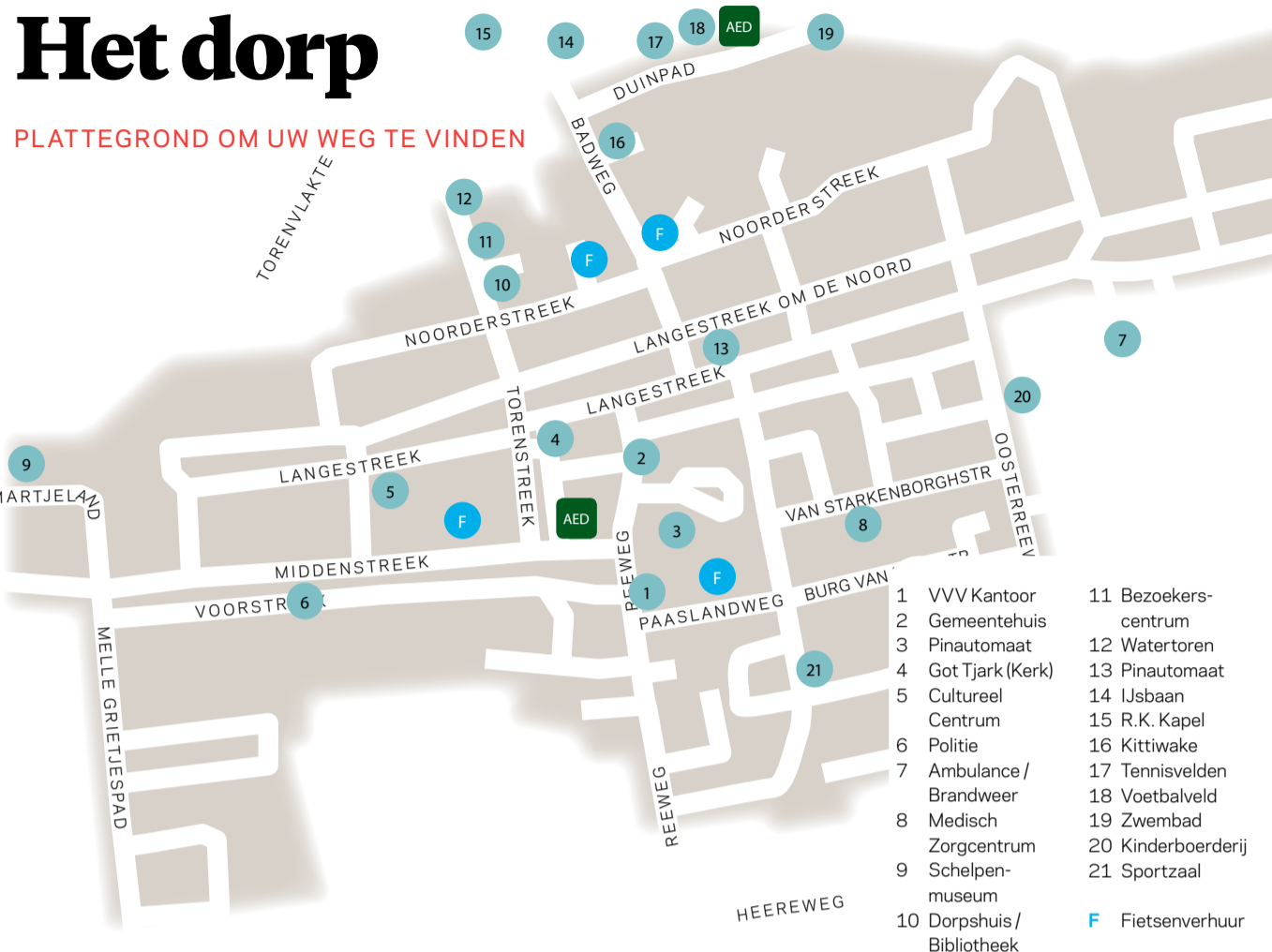
15

Surfclub

Het dorp

PLATTEGROND OM UW WEG TE VINDEN

1 VVV Kantoor	11 Bezoekerscentrum
2 Gemeentehuis	12 Watertoren
3 Pinautomaat	13 Pinautomaat
4 Got Tjark (Kerk)	14 IJsbaan
5 Cultureel Centrum	15 R.K. Kapel
6 Politie	16 Kittiwake
7 Ambulance / Brandweer	17 Tennisvelden
8 Medisch Zorgcentrum	18 Voetbalveld
9 Schelpenmuseum	19 Zwembad
10 Dorpshuis / Bibliotheek	20 Kinderboerderij
	21 Sportzaal
- F Fietsverhuur

BELANGRIJKE ADRESSEN

Huisarts
Dokter Mw. P.S.C. Kouwenhoven
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
Maandag t/m vrijdag spreekuur en visites op afspraak. Voor het maken van een afspraak kunt u op maandag t/m vrijdag bellen tussen 08:30-10:00 uur en 14:00-15:30 uur. Vergeet uw zorgpas niet. Voor spoedgevallen is de praktijk ieder moment telefonisch bereikbaar.

Tandarts
Mw. T.C. Robberts
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531777 (uitsluitend op afspraak)

Fysiotherapeut
A. v.d. Meulen
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531927 (uitsluitend op afspraak)
Telefonisch bereikbaar tussen 12:30-13:00 uur.

Thuiszorg
Het Friese Land
tel. 0900-8864 (€ 0,10 p.m.), www.thfl.nl

Dierenarts
Dierenartsenpraktijk Dokkum
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog
tel. 0519-292526
Eénmaal per maand aanwezig, uitsluitend op afspraak.

Apotheek
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
Geopend op maandag t/m vrijdag tussen 08:30-10:00 uur en 14:00-15:30 uur. In het weekend geopend om 12:00 uur. Uitsluitend voor spoed en zonder afspraak.

Politie
Voorstreek 28
tel. 0900-8844

Kustwacht
tel. 088-7974388

COLOFON
Lytje Pole is de gratis informatiekrant van de VVV Schiermonnikoog en verschijnt viermaal per jaar.
29e jaargang, 1e kwartaal 2019
Jaaroplage: 40.000 expl.
Vormgeving: Studio Eke van Mansvelt
Drukkerij: NDC Print, Leeuwarden
Hoofredactie: Jacqueline Mulder
Eindredactie: Henno Hogervorst, VVV Schiermonnikoog
Coverfoto: Bart Sikkema
Fotografie: Ilse Lemmers, Jeppe Homan, Josine Olgers, Jos Verkerk, Yannes Koning, VVV Schiermonnikoog.

Redactieadres:
VVV Schiermonnikoog
Reeweg 5 / Postbus 13
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-531233
redactie@vvschiermonnikoog.nl

Adverteren
Adverteren in Lytje Pole is voor leden van de VVV Schiermonnikoog mogelijk met korting. Wilt u ook adverteren neem dan contact op met de VVV Schiermonnikoog.

Aanleveren kopij
Heeft u kopij dat geschikt is voor deze krant? Stuur dit dan vóór 22 mei naar: redactie@vvschiermonnikoog.nl. Vanwege de soms grote aantallen kopij dat de redactie binnen krijgt, kunnen wij plaatsing helaas niet garanderen.

De Nationaal Park Schiermonnikoog pagina's zijn gemaakt door:

Teksten: Cynthia Borrás, Mia Michels, Marjolein Leenknecht.
Foto's: Cynthia Borrás, Erik Jansen, Bart Sikkema, Francine Venselaar, Hilbrand Abma, Vogelringstation Schiermonnikoog, Natuurmonumenten, kooiplaats.nl, dewittehaas.nl, wikimedia.org, discoverlife.org.

De informatie in deze krant is zo nauwkeurig mogelijk overgenomen. De VVV Schiermonnikoog aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor gevolgen van onjuistheden en onvolkomenheden die eventueel in deze krant vermeld staan.

AED's op het eiland
Het eiland telt negen AED's; draagbare toestellen die middels een elektrische schok het hartritme bij een hartstilstand kunnen herstellen. Een groot aantal eilanders is opgeleid om een AED te bedienen. De AED's bevinden zich bij: Spar Brunekreef, VV De Monnik, restaurant Noderstraun, drink- & eethuis De Berkenplas, strandpaviljoen de Marlijn, de jachthaven, de Brandweerkazerne en op de veerdam. Ook de ambulance en politieauto zijn voorzien van een AED.

Tekenbeet?
Kijk op www.rivm.nl

VVV Schiermonnikoog

Meer actuele informatie over Schiermonnikoog? Laat u informeren aan de balie van het VVV-kantoor. Het VVV-kantoor is geopend op maandag t/m zaterdag van 9.30 tot 17.00 uur.

Reeweg 5
tel. 0519-531233

info@vvschiermonnikoog.nl
www.vvschiermonnikoog.nl
tel. 0519-53 12 33

Bekijk ook:

- www.vvschiermonnikoog.nl/agenda
- Facebook @eilandschiermonnikoog
- Instagram @vvschiermonnikoog
- Check ook de Schier APP!

Lytje Pole Agenda
2019 - Lente editie

De Lytje Pole Agenda kunt u afhalen bij het VVV-kantoor. Alles wat er op het eiland te beleven valt, staat op datum gerangschikt. Zo weet u in één oogopslag welke activiteiten er tijdens uw verblijf op Schiermonnikoog te doen zijn. De Lytje Pole Agenda verschijnt 10 x per jaar. U kunt uw activiteiten aanmelden via redactie@vvschiermonnikoog.nl.

ING

In het VVV kantoor kunt u ook terecht voor uw post en bankzaken. Het postservice punt is geopend van ma t/m za van 09:30 - 17:00 uur. Het ING servicepunt is geopend van ma t/m vr van 09:30-12:00 uur en van 14:00-17:00 uur.

Mocht u tijdsintensieve handelingen hebben verzoeken we u een afspraak te maken met een van onze medewerkers.

Beter verhuuren?
WIJ HELPEN U GRAAG VERDER.

VVV SCHIERMONNIKOOG

INHOUD

Algemene informatie	2
Welkom	3
Ontdek het eiland	5
Actueel	7
Muziek	9
Evenementen	11
Kinderactiviteiten	13
Sport & Spel	15

Fiets & Wandeleiland	17
Bezoekerscentrum	20
Natuur	21,22
Activiteiten	23
Jaaroverzicht	25
Excursies	27
Kunst	29
Exposities	30

Musea	31
Historie	33
Hulpdiensten	34
Naar het strand	35
Ontspanning	36
Gemeente Schiermonnikoog	37
Kerknieuws	38
Getij	39

WELKOM

Welkom op Schiermonnikoog

Het Friese Waddeneiland Schiermonnikoog is één van de prachtigste en spannendste natuurgebieden van Nederland. Het mag zich dan ook met trots Nationaal Park noemen.

Vrijwel nergens anders zijn er op zo'n kleine oppervlakte zoveel verschillende landschappen te vinden: bossen en duinen vol geurige bloemen,

het oneindige strand, een uitgestrekte kwelder met ongerept uitzicht, en wadplaten vol vogels, véél vogels. Zelfs in het toeristisch hoogseizoen huizen op het vogeleiland Schiermonnikoog nog altijd veel meer vogels dan mensen!

Dé plek

Schiermonnikoog is 20 kilometer lang en 4 kilometer breed, en daar

mee verreweg het kleinst bewoonde Waddeneiland. In de natuur vindt de liefhebber alle rust en ruimte, in het dorp vinden eilander en gast elkaar op de gezellige terrasjes alsmede in de sfeervolle horeca en winkeltjes.

Hoe klein Schiermonnikoog ook is, het biedt grootse mogelijkheden en is dé plek om even helemaal weg te zijn.

In het nieuwe bedrijfspand van Vlasma aan het Melle Grietjespad is al veel bedrijvigheid. Maar aan de Langestreek is het nog steeds een gezellig komen en gaan van mensen die even iets nodig hebben. Een rubbertje zus en een buisje zo. Henri is de derde generatie Vlasma op Schiermonnikoog.

De grootouders van Henri kwamen vanuit Ee naar Schiermonnikoog om te gaan boeren. Gerrit, de vader van Henri, ging werken bij smid Faber en ontmoette zijn latere vrouw Els. In 1978 startte Gerrit zijn eigen bedrijf. Hun oudste zoon Henri doorliep een technische opleiding, leerde Rennie kennen en leerde de fijne kneepjes in Dokkum. Ervaring die hij nodig zal hebben om het bedrijf van zijn ouders over te nemen. In 1993 gingen Henri en Rennie met hun kinderen Gerrit jr. en Chris in het ouderlijk huis op het eiland wonen. Tim en Rinse werden geboren alleen de zonen hebben geen plannen het bedrijf over te nemen.

“Persoonlijke service: dat verandert nooit”

HENRI VLASMA

Inmiddels heeft het bedrijf 6 vaste medewerkers in dienst en is het aardig uit zijn jasje gegroeid. De realisatie van het nieuwe pand aan het Melle Grietjespad bevindt zich in de afrondende fase. Dan wordt binnen afzienbare tijd het bedrijf gescheiden van hun privéleven. Wat niet gaat veranderen is de persoonlijke

service. Want dat predicaat hebben Henri en zijn vader geweldig opgebouwd. Schijnbaar onoplosbare problemen worden opgelost of laten ze oplossen. De 24-uurs service gaat heel ver en altijd gepaard met drukte. Alleen is het ook geweldig dankbaar werk!

meubelmakerij lijstwerk maatkasten

Bijna voor alles een oplossing!

André Bolhuis

Kerkpad 1, 9951 EP Winsum (Gn)
werkplaats: Touwslagersbaan 28, 9804 RJ Noordhorn (Gn)
www.andrebolhuis.nl • info@andrebolhuis.nl • 06-49934126

23 volledig ingerichte 2-6 persoons appartementen

- ✓ Gelegen in het centrum van het dorp
- ✓ Voorzien van eigen keuken, douche en toilet
- ✓ Incl. linnengoed, handdoeken en theedoeken
- ✓ Gratis draadloos internet
- ✓ Voor aanbiedingen zie onze website

www.schieronline.nl | info@schieronline.nl | 0519 53 12 72

Lekker lezen op Schiermonnikoog!
Boeken, e-books, tijdschriften, dvd's;

de bieb heeft het allemaal!

Nog niet lid?
Er is al een
abonnement
voor maar
5 euro!

Elders in NL
lid van de bieb?
Dan leent u bij
ons gratis!

In den Ferien Bücher
lesen? Holen Sie sie sich
bei der Bücherei!

Want to read during
your holiday? Borrow a
book or a magazine at
the library!

ontdekdebieb
 ontdekdebieb.nl

Bibliotheek Schiermonnikoog
Torenstreek 18a

WiFi

dinsdag 15.00 - 18.00
woensdag 15.00 - 18.00
donderdag 15.00 - 18.00
vrijdag 15.00 - 18.00

Tijdens schoolvakanties Noord en Midden

maandag 15.00 - 18.00
dinsdag 15.00 - 18.00
woensdag 15.00 - 18.00
donderdag 15.00 - 18.00
vrijdag 15.00 - 18.00
zaterdag 10.00 - 12.00

de Bibliotheek
Noord Fryslân

Ambrosijn

Proeven
Slapen
Genieten!

www.ambrosijn.nl | 0519-72 02 61

Langestreek 13 - Schiermonnikoog

Restaurant - IJssalon - Hotelsuites

Strandpaviljoen
"De Marlijn"

Schiermonnikoog - demarlijn.com

De meest noordelijke strandlocatie van Nederland;

Voor uw kopje koffie of drankje, borrelhapje of lunch en in het hoogseizoen ook voor uw diner. Daarnaast bieden wij uitgebreide mogelijkheden voor gezelschappen, feestjes, bruiloften e.d.

Standpaviljoen "De Marlijn"

Prins Bernhardweg 2, 9166 SH Schiermonnikoog
tel: 0519-531397 | info@demarlijn.com

www.zetstrabouw.nl

onderhoud - renovatie - verbouw - nieuwbouw - inbraakpreventie

Hoendiep 101 tel: 050-3121369 fax 050-3126434

WAT U NIET MAG MISSEN

De Monnik

Om de eerste bewoners van het eiland te eren, is in 1961 het standbeeld van de Schiere Monnik op het Willemshof naast het gemeentehuis onthuld. Kunstenaar Martin van Waning maakte dit bronzen beeld.

Vuurtorens

In 1853 zijn op het eiland twee torens geplaatst, in opdracht van Koning Willem III. Met hun stilstaande lichten vormden zij bakens voor het scheepsverkeer. Wanneer de lichten van de twee torens samenvielen, wisten de schippers dat ze tussen de banken door van de Noordzee naar de Waddenzee konden varen. Aan het begin van de 20e eeuw kreeg de rode toren (Noordertoren) mechanisch, ronddraaiend licht, waardoor de witte Zuidertoren (nabij het huidige Bezoekerscentrum) overbodig werd. De witte toren is decennia in gebruik geweest als watertoren. De rode toren is nog steeds 24 uur per dag bemand.

Kerken

Wie met de boot het eiland nadert, ziet behalve de twee vuurtorens ook het torentje van de Got Tjark (Grote kerk) boven de huizen uitsteken. Deze kerk in het dorpscentrum is gebouwd in 1866. Halverwege de Badweg staat de Rooms Katholieke kapel, daterend uit 1915. En aan het einde van de Langestreek staat de voormalig gereformeerde kerk, nu het Cultureel Ontmoetingscentrum (COS).

Vredenhof (2)

Op het Vredenhof - verscholen in het groen aan de Reddingsweg - liggen drenkelingen en oorlogsslachtoffers uit beide Wereldoorlogen, afkomstig uit onder andere Australië, Canada, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en Polen. Een aantal eilanders, waaronder hotelier Sake van der Werff, nam rond 1917 het initiatief tot de bouw van deze begraafplaats.

Bunker Wassermann

Aan de Prins Bernhardweg ligt bunker de Wassermann, een commando- en radarpost uit de Tweede Wereldoorlog als onderdeel van de Atlantikwall.

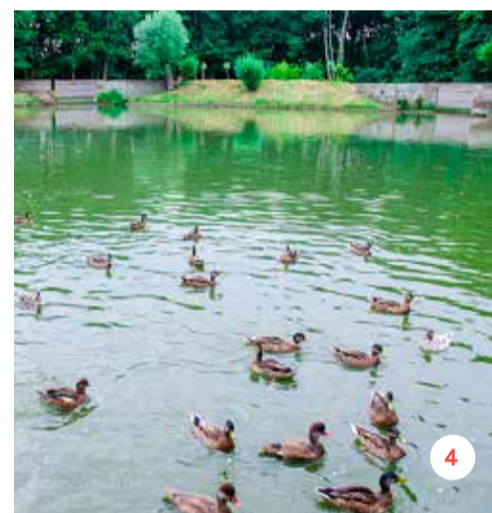
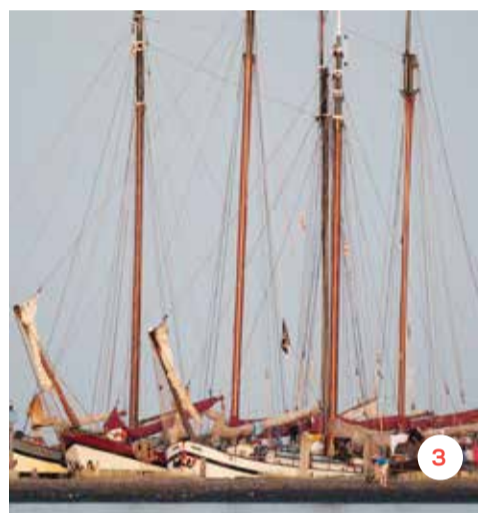
De Wassermann is genoemd naar het radarsysteem dat op Schiermonnikoog nooit gefunctioneerd heeft. Direct na de bouw van de bunker is hier een duin omheen gemaakt; sinds jaren een geweldige uitkijkpost.

Eendenkooi (4)

In 1861, een jaar na het ontstaan van de Banckspolder, creëerde de meest oostelijke boerderij in de polder een eendenkooi. Voorheen werd de kooi als jachtmiddel gebruikt, tegenwoordig geeft boer en kooiker Theun Talsma excursies op de Kooiplaats.

Westerplas

De westkant van het eiland was oorspronkelijk ook kwelder, tot het in 1962 van de Waddenzee werd afgesloten. Het zoetwatermeer dat ontstond is een heus vogelparadijs geworden, goed te bezichtigen vanuit de vogelkijkhut.

Jachthaven (3)

In 1927 werd de eerste aanlegsteiger aangelegd, aan de zuidkant van het eiland. Voorheen ging de postboot op het wad voor anker en werd alles en iedereen per paard en wagen van en naar de boot gebracht. In 1962 werd de huidige aanlegsteiger in gebruik genomen, en kreeg de oude haven de functie van jachthaven. De jachthaven is gemiddeld 1.50 m diep en biedt plaats aan ongeveer 120 schepen.

Walviskaak (1)

De walviskaken in het dorpscentrum herinneren aan de walvisvaart, waarbij meerdere eilanders in de na-oorlogse jaren betrokken waren. Eilander Klaas Visser is zelfs jaren kapitein van de Willem Barendsz geweest, het moederschip van vele expedities. In 1950 nam hij na één van zijn laatste reizen de onderkaak van een 32-meter lange blauwe vinvis mee naar huis, geschoten in de Zuidelijke IJzsee. Deze kaken staan nu in het dorpscentrum, voor galerie Ogygia, waar vroeger de zeevaartschool gevestigd was.

Bakens

Op de kwelder, aan de oostkant van het eiland, staan twee bakens: de Kobbeduinen en het Willemsduin. Vroeger werden op deze bakens en op de westpunt van het eiland vuurpotten gestookt, om de zeevarenden de weg te wijzen. Verhalen gaan dat eilanders expres ook vuurtjes op het strand stookten zodat schepen (roofgoed) op de banken liepen.

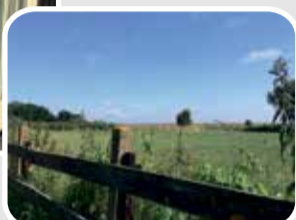
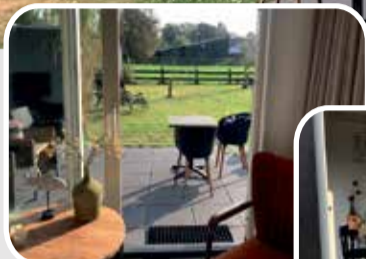

*Fier, heel fier fan't drokke livven,
Mooi de gotte see ferbeeuw,
Lei in plak, dat us so nooi is,
Dat is us gebeurtegreew.
Tichtby wer de brauning klond're,
Op'e banken feur de waal,
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.*

Ver, heel ver van het drukke leven
Met de grote zee verbonden
Ligt een plek, die ons zo dierbaar is
Dat is onze geboortegrond.
Dicht bij de klotsende branding
Op de banken voor de wal
Horen wij de eerste klanken
Van onze mooie moedertaal.

HET EILANDER VOLKSLIED

Huisje Lente op Schiermonnikoog

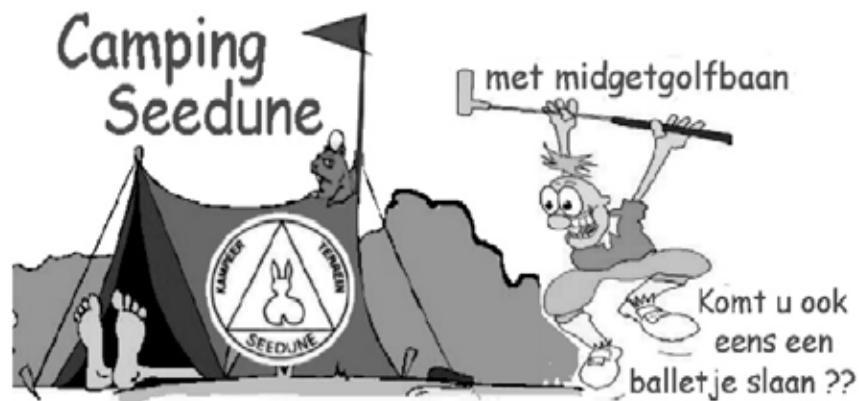

VEEL PRIVACY
TUIN OP
HET ZUIDEN

Sfeervol vakantiehuisje te huur

Huisje Lente is een gezellig ingericht vakantiehuisje voor 2 personen. Vrijstaand, met grote tuin en rustig gelegen aan de rand van het oude dorp. Het gezellige centrum van Schiermonnikoog is om de hoek. In een kwartiertje lopen bent u al in de duinen, het strand en de zee. Heerlijk uitwaaien. Boek nu, voor meer informatie of reserveringen:

www.lente.nl 06 151 55 902 mail:info@lente.nl

waar u gezelligheid, rust en ruimte midden in de natuur kunt vinden.
Seeduneweg 1, 9166 RX Schiermonnikoog 0519-531398 WWW.SEEDUNE.NL

Onder Zeil | Bed & Breakfast |
Nautische lifestyle & watersportaccessoires

Weer verkrijgbaar:

Wijs met de Waddenzee-sweaters en t-shirts van de Waddenvereniging !!

Kleding van Fisherman out of Ireland, Holebrook of Sweden, Irelands Eye, St. James en Blue Loop Originals. Nautische cadeau's en klein assortiment watersportartikelen. KNRM artikelen. **KNRM**

Waddenvereniging

Kom ook eens logeren in de B&B !

Reeweg 8 Schiermonnikoog 0519 720530 info@onderzeil-schiermonnikoog.nl
www.onderzeil-schiermonnikooq.nl

24/7 watertaxi from and to the island

24/7 WATERTAXI

Free parking at Lauwersoog
Max. 12 passengers

Call us at +31 (0)519 349133 | follow us at twitter @wadden_taxi
FB Watertaxi naar Schiermonnikoog | www.bms-bv.com

STREEK 56

drogisterij & kinderkleding
maat 56 t/m 176

LANGESTREEK 56 | 9166 LD SCHIERMONNIKOOG | 0519 531962 | WWW.STREEK56.NL

TOX BAR

eten
drinken
dansen

Elke dag een feestje!

www.toxbar.nl | facebook.com/toxbar | 0519-53 13 73

SCHIERMONNIKOOG

Gasten en eilanders samen sterk

Jutten is van alle tijden en hoort bij Schiermonnikoog (net zoals bij alle Waddeneilanden). Vroeger verloor een schip een lading in slecht weer. Er was nog geen mobieltje, geen internet, geen 4 x 4 en geen social media. Met paard en wagen gingen eilandbewoners met de juiste wind het strand op in hoop een graantje mee te pakken. Een stuk hout, een mooie boei of iets anders, al dan niet van waarde. Jutten is avontuur, want wat geeft de zee en spoelt aan op het strand.

Schepen zijn vervangen door containerschepen en af en toe spoelde er wat op de stranden aan. Elke keer was er iets van euforie, juttersgeluk zagezegd.

In de eerste week van 2019, vlak na de jaarwisseling, ging het mis. Het gigantische containerschip MSC Zoë verloor uiteindelijk 345 containers boven de eilanden. Op Terschelling en Vlieland spoelde de inhoud van diverse containers als eerste aan. "Ja hoor, op Schylge wel en wij hebben niets!" werd er hier

licht jaloers opgemerkt. De dagen daarna werd Schiermonnikoog echter overspoeld met stoeltjes, krukjes, jassen, schoenen, sneakers, tuinmeubelen, schoonmaakdoekjes, autobanden, honderdduizenden zeppompjes en heel veel plastic verpakkingsmateriaal. Maar ook was er een container over-

boord geslagen met kleine plastic balletjes én gif... Wat een avontuur had moeten zijn werd al gauw een natuur-ramp. Gasten (het was natuurlijk nog vakantie) en eilanders kwamen direct in actie en gingen spontaan opruimen. Het leger kwam en de boten waren afgeladen met hulptroepen.

220 ton aan rotzooi werd van het strand gehaald, dus de grote zichtbare rommel is min of meer opgeruimd. De vrijwel onzichtbare micro plastic deeltjes zijn helaas wel blijven liggen en van tijd tot tijd spoelt er nog wat aan. Een afvalzakje meenemen naar het strand kan nooit kwaad.

Een betere wereld begint bij jezelf en op Schiermonnikoog

We praten erover, we doen ons best en ieder beetje helpt, toch? We moeten duurzamer, we moeten groener en dat we willen ook wel. Op Schiermonnikoog zijn er al mooie initiatieven gaande.

SchierGlas rijdt met 4 auto's geheel elektrisch en eigenaar Boudewijn Stal heeft op zijn huis 26 zonnepanelen geplaatst. Een ander mooi voorbeeld is de bezorgdienst van Spar Brunekreef. Zij bezorgen boodschappen aan huis in hun elektrische auto's. En misschien

nog wel een mooier initiatief is dat zij bolderkarren ter beschikking stellen zodat mensen hun eigen boodschappen makkelijk mee kunnen nemen naar hun vakantieadres.

Aannemersbedrijf Gebr. Van der Lee uit Lelystad/Hagestein heeft sinds 2018 een tank van 10.000 liter met CO₂ Saving Diesel op het eiland staan. De 4 x 4 pick-up, de tractoren en de machines rijden allemaal op deze biodiesel. Zij werken sinds 2001 voor diverse eilander diensten, waaronder Natuur-

monumenten, Gemeente en Wetterskip Fryslan en zijn het eerste bedrijf dat zijn wagenpark volledig op biodiesel laat draaien. In februari van dit jaar heeft de gemeente Schiermonnikoog een 'belevingsdag' georganiseerd over vervoer zonder of met minder gebruik van fossiele brandstoffen.

Peter Visser van de Duinhoeve heeft 750 zonnepanelen op zijn nieuwe loods gelegd. Zo ook heeft de Energiecoöperatie De Sintrale een zonnepanelendak op boerderij Eureka gerealiseerd. Diverse huishoudens maken hiervan gebruik nadat zij participaties hebben gekocht. Inwoners uit het dorp maar ook eigenaren van vakantiewoningen kunnen hierin participeren.

WoonFriesland heeft 136 huurwoningen op het eiland. Op dit moment worden 41 oudere huizen energiezuiniger gemaakt, door o.a. het verbeteren van isolatie en het plaatsen van zonnepanelen. Zo zal de Ds. Hasperstaat, in overleg met de huidige bewoners, voorzien worden van zonnepanelen, om zo geheel energieneutraal te worden. Deze straat is bij de bouw al zonder gasaansluiting opgeleverd.

Maar ook kleinere voorbeelden zoals B&B Onder Zeil. Duurzaamheid staat bij deze relatief jonge onderneming

hoog in het vaandel. Er wordt in fases gewerkt naar een energie neutrale bedrijfsvoering en er worden waar mogelijk biologische producten geserveerd. De Pluktuin aan de Heereweg alsmede kwekerij De wilde Akelei aan de Reeweg hebben als uitgangspunt om goed voor de aarde te zorgen. Er worden geen chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen gebruikt en het zaad, plant- en pootgoed is (zoveel mogelijk) biologisch. De Pluktuin maakt ook gebruik van de paardenmest van de paarden van Sarah Jans. Na een dagcursus mest-briket persen produceert Sarah mest-briketten voor het kampvuur. Het proces van mest tot briket is zeer tijdsintensief, maar het eindproduct is bijna gewichtsloos en geurvrij en kan ongeveer 30 minuten branden.

En er zijn plannen om het nieuwe informatiecentrum Het Bakken (een samenwerking tussen VVV Schiermonnikoog en Natuurmonumenten) in een duurzaam gebouw onder te brengen. Zomaar wat voorbeelden die het uiteindelijke doel, namelijk in de nabije toekomst een energie-zelfvoorzienend eiland te zijn, na te streven. Op het gebied van water zijn we natuurlijk allang zelfvoorzienend. Want het water uit de kraan komt uit de duinen van Schiermonnikoog en dat proeft u!

Hotel van der Werff ANNO 1726

Eerste en oudste hotel ter plaatse

Origineel interieur

Sfeervolle ouderwetse gelagkamer

Reeweg 2 9166PX Schiermonnikoog 0519531203

hotelvanderwerff.nl

Open Atelier KunstFaam

Bij open atelier KunstFaam maken en verkopen we kunst, bieden we handgemaakte producten van andere makers aan en geven we workshops. Voor de creatievelingen, die liever zelf aan de slag gaan, zijn er bij KunstFaam ook diverse schilders- en tekenmaterialen te verkrijgen.

Kunstfaam

Badweg5 - www.kunstfaam.nl - 0615377415

WIJN
OP 'T
OOG

WORKSHOP & PROEVERIJ

IEDERE DINSDAG tijd 20.30-22.30u

LOCATIE: Kleur aan Zee, Langestreek 15, Schiermonnikoog

Iedere dinsdagavond geeft Sommelier Eelke van der Heide een informele workshop en neemt je mee in de wereld van wijn. Deze heerlijke én leerzame wijnworkshop met het proeven van diverse wijnen met wijn-spijs-combinaties wil je niet missen. Het is een leuke, gezellige en slimme manier om meer over wijn te leren.

Aanmeldingen of informatie:

- www.vvvschiermonnikoog.nl
- www.wijnophetoog.nl

Een workshop of proeverij met je eigen gezelschap?

Informeer gerust naar de mogelijkheden voor een proeverij op maat en/of op locatie!

De Ware Jakob

*Gezellig uit eten op Schiermonnikoog.
Laat u verrassen door onze
gevarieerde keuken.*

Langestreek 46
9166 LD Schiermonnikoog

0519 - 531687
dewarejakob.nl

“CULINAIR GENIETEN”

**Om de
Noord**
HOTEL BRASSERIE
SCHIERMONNIKOOG

Langestreek 66

9166 LE Schiermonnikoog

0519-700200

Info@hotelomdenoord.nl

Www.hotelomdenoord.nl

eten, drinken
& genieten...

Noderstraun

Dineren en lunchen met uitzicht op zee...

Tevens verhuur luxe appartementen

Badweg 32 | 0519- 531940 | www.restaurantnoderstraun.nl | info@restaurantnoderstraun.nl

16 T/M 21 MAART

Festival Jong Talent en het Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog

Initiatiefnemer/ directeur Georges Mutsaerts organiseert samen met artistiek leiders Jeroen Reuling en Caspar Vos jaarlijks twee festivals op het eiland: het Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog begin oktober en het Festival Jong Talent in maart.

Georges vertelt: 'Ik kom al op het eiland sinds 1982, ben er ook getrouwd. Ik voel me ook een beetje getrouwd met het eiland. Mijn kinderen hebben hier leren lopen en fietsen.'

In 2000 ontstond bij ons de gedachte om een zesdaags festival te organiseren waarin de verbinding tussen de unieke natuur van Schier en klassieke muziek centraal zou staan. Na intensief overleg met de gemeente, VVV en Natuurmonumenten zag de eerste editie van het Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog in 2002 het licht.

Aankomende oktober vindt alweer de 18e editie plaats. Inmiddels staan er naast de concerten ook natuurexcursies, sterrenwandelingen, muziekdocumentaires en lezingen op het programma.

Daarnaast zijn wij onder de titel Festival Jong Talent een tweede festival gaan organiseren, geheel gericht op jonge professionals. Van 16 t/m 21 maart j.l. reisden vanuit de hele wereld weer zo'n zeventig van de grootste talenten naar Schiermonnikoog. Zo maakte het publiek tijdens concerten en masterclasses kennis met een nieuwe generatie klassieke topmusici. Het publiek kon tijdens het festival ook openbare masterclasses viool, cello, altviool, piano en ensemblespel volgen. Ook bij dit festival stonden er weer natuurexcursies, sterrenwandelingen, muziekdocumentaires en lezingen op het programma. Onze festivals zijn alleen mogelijk dankzij de gastvrijheid van het eiland en de hulp van veel eilanders. Dat maakt het ook zo bijzonder om op Schiermonnikoog zo iets te mogen organiseren."

Wil je meer informatie over de festivals en kaartverkoop kijk dan op: www.schiermonnikoogfestival.nl en boek alvast je accommodatie via www.vvvschiermonnikoog.nl.

21 APRIL | 19 MEI | 16 JUNI

Jazz Om de Noord

Iedere 3e zondag van de maand is er muziek in Hotel Brasserie Om de Noord. In april kun je komen genieten van het Swing Jazz Trio van de Jazz Centrale. Zij spelen dit matinee in de stijl van het fameuze Oscar Peterson en Herb Ellis jazz trio uit de jaren 50. In mei komt Het Thomas Baggerman trio met zangeres Eva Scholten voor de vierde keer op rij met hun programma 'Eva sur Seine' naar Schiermonnikoog. Dynamische gypsy jazz afgewisseld met zweele ballads. Tot slot is er als afsluiting de traditionele Haring Om de Noord: de nieuwe haring wordt door Vishandel Metz naar Schiermonnikoog gebracht. De muzikale omlijsting is in handen van accordeonist Daniel Metz. Ook dit jaar wordt er weer een goed doel gekoppeld aan deze partij.

22 & 25 MEI

Muziek-en zangfestival

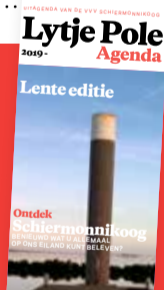
Dit jaar vindt het 62ste Muziek- en Zangfestival Schiermonnikoog plaats met optredens van koren en muziekcorpsen. Er doen muziekverenigingen en koren mee vanuit het hele land. Zij treden op in de Got Tjark, in het COS aan de Langestreek en in de muziekkoepel 't Beukenootje in het centrum van het dorp. De organisatie is in handen van de Organisatie van Muziekverenigingen in Fryslan

22 JUNI

Schierse Muziek Ronde

Op zaterdag 22 juni vindt de tweede editie plaats van een muzikaal evenement. In diverse horecagelegenheden spelen diverse muzikanten livemuziek. Per locatie wordt ongeveer 3 uren muziek gespeeld, u bent van harte welkom op alle locaties! Een selectie van de artiesten die zullen optreden: Arjan van der Linde en Bart Schwertmann, De Jody Kailola Band en Inge van Calkar.

Maar er is nog veel meer....!

Kijk voor het volledige evenementenaanbod op www.vvvschiermonnikoog.nl of in de Lytje Pole Agenda!

Fotowedstrijd Actie(f) op Us Lytje Pole

Schiermonnikoog is fotogeniek, daar bestaat geen twijfel over. De natuur is overweldigend en daar genieten we met z'n allen van. Maar hoe vangen jullie dát genieten in beeld? Is dat kintend over de golven, wandelend met de hond, springend van de duinen, rennend door het bos, fietsend over de kwelder, genietend op een terras, kijkend naar de ondergaande zon, picknickend op de Balg of ploeterend over het Wad? We zijn dan ook op zoek naar de mooiste dan wel meest bijzondere actie(-ve) foto gemaakt op Schiermonnikoog. De winnende foto zal schitteren op de omslag van één van de edities van de Lytje Pole Agenda en misschien ook op de voorpagina of in deze krant. Ook zal deze

DOE MEE EN WIN!

samen met de top 10 geëxposeerd worden in StrandResort Schier. Tevens wint de maker van de winnende foto een verblijf van twee nachten op het eiland, inclusief bootkaarten en twee huurfietsen.

Je kunt je foto's t/m 5 mei inleveren. Een onafhankelijke jury zal op 8 mei de winnaar bekend maken via Facebook, Instagram en op www.vvvschiermonnikoog.nl, hier vind je ook de voorwaarden terug.

Wist je dat...

je op SchitterendSchiermonnikoog.nl kunt meedenken en meebeslissen over alles wat speelt in de natuur van Schiermonnikoog?

Paardrijden op Schiermonnikoog

Ontdek Schiermonnikoog per huifkar of vanaf een paardenrug

Wij bieden aan:
Strandritten
Bosritten
Huifkartochten
Wandelpony's
Ponykampen

Stal Florida
Mts Holwerda-van der Bijl
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog

Telefoon: 06 41 91 87 02
Email: stalflorida@gmail.com

www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl

www.harthoornhuifkarren.nl

Hellema notaris

Dokkum | Ameland | Schiermonnikoog

Hogepol 18, 9101 LZ Dokkum
Tel: 0519 29 49 15
info@hellemanotaris.nl
www.hellemanotaris.nl

Dokkum

Ameland

Schiermonnikoog

De notaris voor Noord Oost Friesland

*Drink- & Eethuis,
met snack- & ijskiosk,
groot en beschut zonneterras,
goed zwemwater en speelstrand*

drink & eethuis de Berkenplas

Prins Bernhardweg 1
Schiermonnikoog

tel. 0519 531570
www.schiermonnikoog-horeca.nl

ook voor groeps catering hét adres!

Schiermonnikoogse Vlooienkruid

Sinds kort is dit het nieuwe eilander streekproduct. Dit kruid groeit op de kwelders en brakke gronden aan de kuststroken. Het is echter een beschermde plant, en staat op de zgn. Rode lijst.

Door de huidige eigen kweek en verbouw is er nu de mogelijkheid om dit kruid van eigen oogst te vermarkten. Vlooienkruid is al eeuwen bekend bij de Schiersche Zee en Walvisvaarders, als middel tegen mot en ongedierte in hun zeemanskisten.

Als Eilander kinderen aan de wal gingen studeren, kregen ze van thuis een bosje vlooienkruid mee, om die bij het gastgezin in het stromatras te stoppen, dan kwamen ze tenminste niet onder de vlooiën thuis.

In de literatuur wordt ook de insectenwerende werking aangeprezen. Het puur natuur product wordt verkocht als anti vlieg/mug weermiddel, als cadeautje, of als een speciaal eilander herinnering. De naamsbekendheid van **Schiermonnikoogse vlooienkruid** evenaart hiermee de andere eilanden producten, als Texelsewol en Cranberries van Terschelling. Dit product is het hele jaar te verkrijgen bij:

Kantoor van het
V.V.V. Reeweg 5
Schiermonnikoog.
Drogisterij Kolstein.
Langestreek 56
Schiermonnikoog
Of www.schiermonnikoogshop.nl

Waddenvereniging

Een beetje verliefd...

...op de Wadden.

Vlinders in je buik zodra je de boot afstapt. Groeiende liefde bij elk nieuw paadje dat je ontdekt, bij elke schelp die je vindt en elke keer dat je tot je enkels in het slik staat. De tijd lijkt te verdwijnen...

Wil je dit gevoel voor altijd vasthouden?

Ga dan vandaag nog naar ikbenopdewadden.nl
en zeg 'Ja, ik wil!' tegen de Wadden!

30 MAART

Boekpresentatie De tijd van toen

Zaterdag 30 maart wordt in Hotel van der Werff het nieuwste boek van Bouke Henstra gepresenteerd. De tijd van toen geeft een beeld van het Schiermonnikoog in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw. Als correspondent van een viertal dagbladen en twee regionale omroepen heeft Bouke Henstra vanaf de jaren '60 tot ver in deze eeuw foto's genomen op Schiermonnikoog. Foto's van mensen, gebouwen, de natuur en talloze gebeurtenissen. Een deel van zijn beeldarchief is verzameld in dit mooi uitgevoerde boek. Het boek met harde koft is verkrijgbaar bij boekhandel Kolstein of via www.uitgeverijlouis.nl.

30 MAART

18e editie Monnikenloop

Vanaf het startpunt in het gezellige dorpscentrum voeren de routes de lopers over schelpenpaden, door bos en kwelder en een stukje strand ontbreekt ook niet. Een sportieve verkenning van ons mooie nationale park. De afstanden zijn 5km, 10km of 10 Engelse mijlen (16,1km). Tijdens de wedstrijd is er muzikale omlijsting om iedereen dat laatste

extra zetje geven om een nog betere tijd neer te zetten. Voor de kinderen is er de 1 kilometer Kidsrun (4 t/m 9 jaar) samen met Lytje Willem. Deze editie van de Monnikenloop was binnen 24 uur uitverkocht! Alleen voor de kidsrun zijn nog startbewijzen beschikbaar. Zet voor volgend jaar alvast zaterdag 28 maart 2020 in je agenda!

2 APRIL

Wijnproeverij

Vind je het leuk om meer te weten te komen over wijn? Initiator en sommelier Eelke van der Heide neemt je tijdens zijn proeverij mee in de wereld van wijn. Er worden karakteristieke wijnen geproefd en er komen een aantal lekkernijen uit de streek op tafel om zelf wijn-spijscombinaties te maken. Leuk, leerzaam en gezellig!

De tijd van toen Schiermonnikoog in de jaren '60 en '70 Bouke Henstra

WOENSDAGEN IN APRIL & MEI

Haak en Brei-café

In de winter en de lente wordt er regelmatig op woensdagmiddag een haak- & breicafé georganiseerd in de Bibliotheek. Het haak- & breicafé is geopend voor jong en oud. Brei iets moois voor jezelf, voor een ander, of haak samen een bijzondere Eilanderdeken voor een goed doel. Een prachtige deken is al onderweg naar Moldavië.

4 MEI

Nationale Herdenking

Op zaterdag 4 mei herdenkt Nederland tijdens de Nationale Herdenking de Nederlandse slachtoffers die sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. Zowel in oorlogssituaties als bij vredesoperaties. Op Schiermonnikoog vindt deze herdenking plaats op begraafplaats Vredenhof. Hier worden alle nationale volksliederen gespeeld van diegene die op Vredenhof begraven liggen.

9, 10 & 11 JUNI

Sú - ker Jant - jen liech to slie - pen
 Mooi de hô - le op 'e dis
 op et last da rup - te Trijn - tjen:
 'k Leeuw, dat ik in kúe - ke mis
 Lyt - je rún,
 Trooi keer reeun om
 Lyt - je rún,

Kallemooi

Met Pinksteren vieren de eilanders het Kallemooi-feest. In de cafés en op de terrassen is vol op livemuziek. Op Schiermonnikoog kennen we ook een derde Pinksterdag. Die dag worden er traditionele kinderspelletjes georganiseerd. Ook voor de volwassenen is er het traditionele kaarshappen en wordt er ieder jaar weer gestreden voor de eretitel. 's Avonds rijden de eilander kinderen op boerenwagens door dorp en polder, zingende "Het Pinksterfeest gaat nóóit verloren... en Lytje Run". Volgens oude boeken dateert het feest al van 1646.

*Súker Jantjen liech to sliepen
 Mooi de hôle op 'e dis
 Op et last da rupte Trijntjen:
 "k Leeuw," dat ik in kúe_ ke mis
 Lytje rún, Lytje rún Trooi keer
 reeun om Folkerts schún
 Lytje rún, Lytje rún Trooi keer
 reeun om Folkerts schún.*

Eilander kinderliedje dat met pinksteren gezongen wordt.

27 APRIL

Koningsdag Schiermonnikoog

Op de Willems Hof wordt ook dit jaar van alles georganiseerd. Zo is er een Kindervrijmarkt, kunnen de kinderen zich laten schminken, houdt de burgemeester haar toespraak en worden zowel het Wilhelmus als ook het eilander volkslied gezongen onder leiding van fanfare I.N. Koffie of thee met oranje-koek en ranja voor de kinderen zullen natuurlijk niet ontbreken! Kijk voor het gehele programma op www.vvvschiermonnikoog.nl.

25 JUNI

Landelijke Bunkerdag

Tijdens de Bunkerdag gaan bunkers langs de hele Nederlandse kust voor één dag open. De betonnen kolossen maken nog altijd onderdeel uit van ons landschap maar zijn vaak beperkt toegankelijk. Verzonken in het zand of overgenomen door de natuur, zij vertellen nog altijd het verhaal van de Duitse bezetting. Ook op Schiermonnikoog kunnen bezoekers op ontdekkingstocht in de bunkers. Wandel mee door het prachtige natuurgebied. Bezoek bunkers die normaal gesproken niet toegankelijk zijn. Je ziet loopgraven, FLAK stellingen en andere zachte sporen van de Atlantikwall. De wandeling start ieder heel uur bij de Museumbunker Seeburg en is niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn.

Wij brengen (en halen) uw fietsen bij uw vakantieadres

Zo ontspannen moet vakantie zijn

Reserveer je fietsen gemakkelijk online

Beleef Schiermonnikoog op je eigen manier

Fietsverhuur Schiermonnikoog

www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Middenstreek 10 & Badweg 6 Schiermonnikoog 0519 531 104 / 06 23 35 46 18

fijn op vakantie

Fijn op Vakantie, uw verhuurpartner op Schiermonnikoog

Vakantiehuis verhuren?

- ✓ Boeken uit Nederland en Duitsland
- ✓ Geschikt voor mobiel boeken
- ✓ Eigen verhuurkalender

www.fijnopvakantie.nl/verhuren +31(0)88 900 1555

INSTALLATIE:
GAS, WATER, ELEKTRA,
SANITAIR & KOELTECHNIEK
LOODGIETERSWERK
DAKBEDEKKING

VERKOOP:
* Wasmachines
* Koelkasten
* Radio & TV
* Gastoestellen
* Sanitair
* Enzovoort

VLASMA
installatiebedrijf

VLASMA & ZN

Langestreek 86 - Schiermonnikoog

Telefoon 05195-31345 - Fax 05195-31658

Schierfiets

Kom fietsen op Schiermonnikoog de mooiste plek van Nederland.
U kunt gemakkelijk bij ons reserveren via de website.
Fietsen worden op verzoek afgeleverd op uw vakantieadres.

U vindt ons naast de Schiermonnikogervishandel aan de Noorderstreek.

Schierfiets. Noorderstreek 32, 9166 NR Schiermonnikoog,
tel. 0519 531700 b.g.g. 0519 531636, email. info@schierfiets.nl
alle dagen geopend van 9:00 tot 18:00
voor meer informatie kijk op www.schierfiets.nl

TEAM- FAMILIE- EN GROEPSUITJES

vliegers - boogschieten- blokarten- strandgolf - bodyboarden - kanovaren &

ARRANGEMENTEN

ZOMERPROGRAMMA

WWW.REACTIEF-BUITENSPORT.NL

op het Noordzeestrand van Schiermonnikoog
overgang Westerhofpad naar het strand

reactief@dds.nl

06 30565423

SCHELPEMUSEUM PAAL 14

Thijs & Annelies de Boer, Martjeland 14, tel.nr. 0519-531663
www.schelpenmuseum.nl; tw.deboer@knid.nl

Schelpen en zeebeesten van Schiermonnikoog, maar ook wrakhout, barnsteen en meer dan 1500 soorten schelpen uit andere landen. Alles is zelf gevonden; niets is gekocht of gekregen.

In principe elke dag open van 14.00 tot 17.00 uur en van 20.00 tot 22.00 uur (zie bord bij het museum). Toegang € 2 p.p.; tot 12 jaar € 1 p.p. Groepen kunnen in overleg ook op andere tijden het museum bezoeken. Kaartje is uw gehele vakantie geldig!

Tevens verzorgen wij excursies via het VVV-kantoor

ontdek Schiermonnikoog!

vvschiermonnikoog.nl

KINDERACTIVITEITEN

22 APRIL

Wa wil myn ooien leiverje??

Op Tweede Paasdag is het tijd voor een oude eilander traditie voor de kinderen: Wa wil myn ooien leiverje?? Dit is een vruchtbaarheidsritueel waarbij met eieren wordt gegooid. Dit wordt gedaan door alle kinderen in de basisschool leeftijd.

Wat moet je doen om hieraan mee te kunnen doen?

Kook thuis een aantal eieren k ei en k ei hard en schilder ze zodat het mooie paaseieren worden. Om 14:00 uur beginnen we op het Oude Voetbalveld (achter het zwembad) met het eieren gooien. Dat gebeurt natuurlijk niet zomaar. Je moet je mooi beschilderde eieren aan volwassenen verkopen die er dan mee gaan gooien. Als ze verwillen gooien moeten ze  0,10 betalen, als ze omhoog willen gooien moeten ze  0,20 betalen. Als het ei heel blijft mag je het nog een keer verkopen. Gaat het ei echter stuk dan mag je hem niet meer verkopen. Je hebt een uur de tijd om zoveel mogelijk eieren te verkopen, want om 15:00 uur is het afgelopen. Wij hopen dat er dit jaar weer een heleboel kinderen mee doen en dat er nog meer ouders, opa's en oma's en andere belangstellenden komen kijken en eieren gaan gooien!

TIP: trek niet je paasbeste kleding aan, bij slecht weer en een vochtig voetbalveld kan de verf op de eieren afgaan geven

Jutters Fa(a)m(ke)

Ben je tussen de 6 en 12 jaar? Kom dan iedere zaterdag naar het KunstFaam-Lab naar de enige echte KunstFaam van Schiermonnikoog. KunstFaam ('Faam' is vrouw in het Fries) Klasiena Soepboer, is docent beeldende kunst en vormgeving, opgeleid aan de academie Minerva. Daarnaast is zij autonoom kunstenaar opgeleid aan de Gerrit Rietveld Academie. Je kunt hier knutselen met gejut materiaal. Denk bijvoorbeeld aan Oer en Stoer van gejutte materialen. Een 'Robinson immuniteitsketting' maken? Of misschien een mooi 3D-schilderij? Alles kan in het KunstFaam-Lab!

Meer informatie: www.kunstfaam.nl

Dier- en Speelweide Witte Winde

Hier kom je om lekker buiten te spelen. Dat kan op vele manieren. Je kunt alleen komen en spelen met de kinderen die er zijn of je komt met je vrienden of familie. Witte Winde heeft een grote variatie aan speeltoestellen, van een wipkip en draaimolen voor de allerkleinsten tot een kabelbaan voor de stoere binken. In de Witte Winde zijn ook dieren die je op schoot mag hebben, in de zomer kun je ezel rijden, knuffelen met de geiten, onder begeleiding de varkens en toekomstige herten aaien. Verder hebben we Soay schapen, knaagdieren, Brahma kippen, 1 haan en twee hennen. Er loopt een kleine kudde hundes op onze hertenweide. Let op: de dieren mogen in verband met kans op voernijd niet gevoerd worden. Zie hiervoor ook de huisregels die je op het gebouw kunt vinden.

Kittiwake Kinderdisco

Het jeugd& jongerenwerk van Schiermonnikoog organiseert iedere zaterdag een echte kinderdisco voor kinderen van 6 t/m 11 jaar. De dj laat alle kinderen lekker dansen en springen, met de wekelijkse danswedstrijd als hoogtepunt! Tijdens de kinderdisco is de bar geopend voor chips, snoep en drinken.

Op avontuur met Lytje Willem

Denk jij een lekker rustige tijd op Schiermonnikoog te beleven? Lytje Willem denkt daar h eel anders over! Hij neemt jou tijdens alle schoolvakanties mee op de grootste avonturen en laat je het eiland op een manier beleven die je niet eens had durven dromen... Want wat denk jij van vliegers maken, een survival, pizza's bakken, een voetbaltoernooi, broodjes bakken boven een zelfgemaakt vuur, een vreselijk spannende spooktocht, pijl & boogschieten en strandzeilen?! Oh wacht, vergeet ook niet de bing o o o, zandkastelen bouwen en een oergezellige oud-Hollandse spelletjesavond. Pfff... en dat is nog lang niet alles!!

Tenslotte hebben we een leuke verkoophoek waar mooi breiwerk van onze vrijwilligers wordt verkocht: handgemaakte knuffeldieren, koelkastmagneten en andere leuke cadeautjes. De opbrengst komt ten goede aan de dieren van de kinderboerderij.

Meer informatie: www.wittewinde.nl

Films

Het Dorpshuis draait iedere vakantie de nieuwste jeugd- en familiefilms. Een bioscoop zoals je in je eigen woonplaats niet hebt, maar wel net als daar een kiosk waar je in de pauze wat lekkers kunt kopen.

Nieuwsgierig geworden? Kom naar het Dorpshuis en kijk op de affiches of check de agenda van www.vvvschiermonnikoog.nl voor de films die draaien wanneer jij op het eiland bent!

Bibliotheek Schiermonnikoog

Boeken van Dribbel, Mees Kees en Dolfje weerwolfje, staan hier ook in de kast. En de laatste Tina, Donald Duck, Suske en Wiske en andere leuke tijdschriften kun je zo mee naar je vakantiehuisje nemen. Ook heeft de bibliotheek leuke familiefilms te leen.

In de zomer is er iedere dinsdagochtend een opa of een oma op Strandpaviljoen Paal 3 die leuke zomerse verhaaltjes voorleest. Neem je ouders mee, je broer, zus, opa en oma! Een gezellig voorleesmoment in onze strandbieb. En daarna? Lekker naar de zee! Woensdag DUPLOMIDDAG! Onze enorme verzameling duplo stenen omtoveren in een heuse boerderij, groot kasteel of in andere leuke bouwsels? Kom naar de bie! Weer of geen weer, in de bie kan je altijd spelen! Een lekker glaasje ranja krijg je er bij. Voor de ouders is er wifi, een leestafel, een kopje koffie of thee en natuurlijk keuze uit heel veel boeken! Kijk in de Lytje Pole Agenda voor meer leuke kinderactiviteiten.

Kinderen tot 18 jaar zijn altijd gratis lid!

Oerrr Speelbos

In dit speelbos vind je heel leuke natuurlijke speeltoestellen zoals boomstammen over een sloot, een gave boomhut, een kabelbaan, een evenwichtsbalk en een blinddoeken parcours. Je kunt er kliederen met water, en nog veel meer! Er is een kreukelkaart waarop de route van Speelnatuur staat afgebeeld. Van de kreukelkaart kun je een prop maken en als een zakdoek in je broekzak stoppen of als blinddoek omdoen. Hij is eindeloos te gebruiken. Op de achterkant staat een leuke afbeelding die je kunt inkleuren met vetkrijtjes. De kreukelkaart kun je kopen bij het VVV, het Bezoekerscentrum en de Berkenplas.

Op www.lytjewillem.nl kun je lezen op welke avonturen Lytje Willem gaat. En ook bij de VVV hangt het volledige activiteitenprogramma.

Ps. Je bent zeker wel heel benieuwd geworden wie toch die Lytje Willem is? Vroeger woonde deze kleine man (Lytje is eilander taal voor klein) op Schiermonnikoog en beleefde daar de grappigste avonturen. Vraag maar eens aan  en van de eilanders die je in het dorp tegenkomt! Tegenwoordig is Lytje Willem de naam van h et recreatieteam van het eiland dat speciaal voor jou de meest geweldige activiteiten organiseert. Dit activiteitenaanbod is een uitbreiding van het Schierzomerkamp dat sinds 2006 kinder-, tiener-, pony- en kitesurfkampen op het eiland organiseert: www.schierzomkerkamp.nl.

Hotel Duinzicht

Badweg 17 Schiermonnikoog Tel. 0519-531218
Overnachten, ontbijten, lunchen en dineren
www.hotelduinzicht.nl info@hotelduinzicht.nl

KOLSTEIN
lifestyle & boeken

- lifestyle
- woonaccessoires
- souvenirs
- Schier hoodies
- eiland literatuur
- top 100 boeken
- ansichtkaarten
- speelgoed & spellen
- vliegers etc.

www.kolstein.nl

Middenstreek 38
9166 LP Schiermonnikoog
tel: 0519-532239

ik ga op
vakantie
en ik neem
mee:

bijna niets!

Want alles wat je nodig hebt, huur je
bij **Linnenverhuur Schiermonnikoog!**
bedlinnen, handdoeken, theedoeken, spelletjes, speelgoed etc...

LINNENVERHUUR
schiermonnikoog
Kea Heeren

Langestreek om de Noord 34 • Schiermonnikoog • linnenverhuurschiermonnikoog.nl • +31 (0)6 52 60 81 05

MET EEN GROEP NAAR
SCHIERMONNIKOOG

- GROEPEN
- GEZINNEN
- KAMPEREN

WWW.GROEPENOPSCHIER.NL

voor meer informatie over onze groepsverblijven

BINNENDIJKEN

www.binnendijken.nl

06 40 74 33 69

SPRINGFIELD

vakantieboerderij-springfield.nl

0519 53 13 66

DE BRANDING

www.debranding.nu

0519 53 15 57

EURECA

www.eureca.nl

0519 53 14 21

DE OORSPRONG

www.deoorsprong.nl

0519 53 13 91

DE DUINHOEVE

duinhoeveschiermonnikoog.nl

0519 53 11 26

DE KOOIPLAATS

www.kooiplaats.nl

0519 53 13 72

ACTIEF OP SCHIERMONNIKOOG

Thijs' vliegerparadijs

We zijn gek op buitensporten tussen de elementen en nodigen jou daar graag bij uit! We laten je graag stoeien met vliegers, scheuren over het strand met Blokarts (strandzeilwagens), uitgedaagd worden met beachvolleybal, de diepte in gaan met je team of bedrijf, meer leren over samenwerken en leiderschap samen met de mannen van de KNRM. Je vindt ons op het strand aan het einde van de Badweg, nabij Paal 4. We zijn er elke dag met vliegerweer tussen 11:00 en 18:00 uur. www.thijsvliegerparadijs.nl of bel 06-24103452

de Berkenplas

Voor (kleine) kinderen biedt de Berkenplas -aan de Prins Bernhardweg - een prachtige speelstrand met zwemwater. De Berkenplas maakt onderdeel uit van Speelnatuur Schiermonnikoog. Er zijn rond de plas diverse speelattributen opgesteld. Zoals bijv. een trekpuntje naar het eilandje, een waterpomp enzovoort. In de zomermaanden kunt u bij de kanokiosk terecht voor kanohuren of pijl- en boogschieten. Terwijl 'Lytje Willem' ook veel activiteiten rond de plas organiseert. In de koudere maanden en de winterperiode biedt de omgeving van de Berkenplas ook volop om in actieve en sportieve zin van dit gebied te genieten. En u kunt er genieten van de natuur en de rust. Daarbij bijv. een warme chocomel met slagroom bij het Drink- & Eethuis. Alwaar ze tevens een groot deel van deze periode ook vanuit de keuken lekkere zaken serveert.

Kijk voor meer informatie op de borden bij de Berkenplas of op www.schiermonnikoog-horeca.nl.

Voetbalvereniging VV De Monnik

De eilander jeugd en volwassen voetballers trainen en spelen competitie bij vv De Monnik. Informeer eens naar de mogelijkheid om zelf een balletje te trappen op de velden van De Monnik, hoe u de velden kunt huren of de kinderen bijvoorbeeld samen met Lytje Willem een toernooitje kunnen spelen. Duinpad, tel. 0519-531504, www.vvde-monnik.nl.

Activiteitenstrand

Schiermonnikoog kent een geweldig activiteitenstrand tussen Strandpaviljoen Paal 3 (Badweg) en paal 5 (Jacobspad). Op dit stuk strand is het toegestaan te vliegeren en blokarten. Ook mag je in dit deel van het Noordzeestrand suppen (Stand Up Peddelen), kite-,wind- en golfsurfen en kanovaren. Kijk voor meer info elders op deze pagina.

Paardrijden

Bij Boerderij Florida aan de Reddingsweg is van alles mogelijk als het gaat om paardrijden op Schiermonnikoog. Wil je het eiland eens op een andere manier verkennen? Informeer dan naar de strand- en bosritten en huifkartochten. In de zomer kan je ook een avondrit maken. Is je kind nog te jong en onervaren voor een buitenrit? Dan is een wandelpony misschien een goed idee. Samen een route door het bos lopen terwijl je kind op de pony zit. Wil je je eigen paard of pony meenemen? Dat kan! Florida biedt stallingsmogelijkheden aan.

Meer informatie: www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl of bel 06-41918702

SurfClub

Surfclub Schiermonnikoog is een vereniging die zich tijdens het seizoen, dat loopt van april tot en met oktober, vestigt op de constructie bij paal 3 op het noorderstrand van Schiermonnikoog. Een aantal fanatieke kitesurfers ontmoeten elkaar daar regelmatig om te genieten van strand, zon, wind en zee. De kitesurfspot valt binnen het gebied van Paal3 tot Paal 5. Ook niet-eilanders kunnen lid worden van deze vereniging.

Voor meer informatie stuur een mail naar omejos@gmail.com

Reactief buitensport

Sinds 1999 is Reactief Buitensport actief op Schiermonnikoog. Reactief verzorgt het gehele jaar voor groepen onder andere Blokarten, vliegeren en strandgolf op het Noordzeestrand alsmede boogschieten en spelkamp zowel op het strand als bij de Berkenplas. Combinaties van activiteiten zijn ook goed mogelijk, evenals arrangementen inclusief bijv. fietshuur en/of eten en drinken. Je vindt Reactief op het strand, rechtsaf bij de strandingang einde Badweg, ter hoogte van het Westerhofpad.

Meer informatie: www.reactief-buitensport.nl of bel 06 30565423

Kiten & Surfen

Je bent op weg naar de mooiste kite & surf locatie van Nederland! We begrijpen dat dit wel even schrikken is. Dat had je vast niet verwacht, hier...op Schiermonnikoog? Ja, op dit prachtige eiland ligt aan de Noordzee kant een natuurlijke baai die uitermate geschikt is om te leren kitesurfen. De Watersportverbond erkende Kitesurfschool KiteMobile verzorgt hier zijn lessen. Ook kan je er surf- en skimboards huren. Surfplezier op Schiermonnikoog voor iedereen!

Voor meer informatie stuur een mail naar info@kitemobile.nl of bel 06-51814918.

Zwembad

Openluchtzwembad De Dúnatter heeft drie baden, voor elk wat wils dus. Er is een groot bad waar banen gezwommen kan worden, daarnaast is er een groot bassin met glijbaan waar de kinderen kunnen spelen en voor de allerkleinste is er een ondiep bad dat is voorzien van leuke speelelementen. Op onze ligweide is het goed toeven in de zon. En uiteraard kun je ook wat lekkers halen in de kantine.

Meer informatie: www.optisport.nl/dunatter of bel 0519-531113

Yoga op Schiermonnikoog

Doe een keer mee en geniet van deze beleving, een ontspannen begin of einde van je dag! Een uur voor jezelf, aandacht voor je eigen lichaam. Je geest komt tot rust. De natuur van Schiermonnikoog versterkt deze ervaring. Kom alleen of samen met je kind; een uurtje aandacht voor elkaar en samen lekker bezig zijn. Yoga op Schiermonnikoog is voor iedereen die al aan yoga doet of wil kennis maken met yoga. Interesse? Ook voor een groep, zwangerschapsyoga, familie of feest kun je gerust contact opnemen. Vanaf de Pasen gaan we ook weer naar buiten! In de zomermaanden hebben we ochtendsessies aan zee. Heerlijk om in alle vroegte het eiland te ervaren door meditatie en bewegen en zo je volledig opgenomen te voelen in de natuur van Schiermonnikoog. Een beter begin van de dag kun je niet wensen! Zin in een weekendje... genieten van natuur, yoga & gezelligheid? In september organiseren we weer een intiem yoga festival.

Check de kleurrijke Lytje Pole Agenda of kijk op onze website voor lessen, workshops of weekends. Meer informatie: www.yogaopschiermonnikoog.nl of bel 06-28961215

Tennissen

Tijdens je vakantie een lekker potje tennissen? Of meedoen aan de eilander tennistoss? Het kan allemaal bij tennisvereniging de Hinneleup. Midden in de duinen vind je de trots van onze tennissende eilanders: tennispark de Hinneleup. Wat wij bieden? Een gezellig clubhuis met maar liefst drie Kushion Court-banen. Kushion Court is opgebouwd uit miljoenen rubberen kusentjes en daarom vriendelijker voor de gewrichten en onder (bijna) alle weersomstandigheden bespeelbaar!

www.hinneleup.nl

Schiermonnikoog, charme in ieder jaargetijde...
Reis met ons mee!

Een eiland met een gevarieerd landschap,
uitbundige plantengroei en rijke vogelstand.
Een paradijs voor fietsers en wandelaars.

Wij verzorgen de overtocht, gegarandeerd en
veilig, met moderne veerboten en watertaxi's.
Al ruim 100 jaar en bovenal met toegewijde
medewerkers. Want wij zijn trots, natuurlijk
op Schiermonnikoog! En op ons bedrijf.

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN
Reeweg 4, 9163 GV Nes Ameland

0900 - 9238
(€ 0,70 / per gesprek)

+31 854 011 008
(vanuit buitenland)

www.wpd.nl

DE HALTE
REEWEG 4
SCHIERMONNIKOOG

Tel. 0519 531256

E-mail: info@schiermonnikoog-horeca.nl

- * Patat & Snacks
- * Burgers & broodjes
- * Menu's & Salades
- * IJs & Drinks
- * Eigen bezorgdienst
- * Cateringen
- * Hét adres voor groepen

Kom naar **Schiermonnikoog.com**
accommodatie verhuur

Ruime keuze aan accommodaties op de MOOISTE plekjes:

Design appartementen in Boszicht, luxe villa's aan de Badweg, diverse fijne bungalows in de duinen, appartementen en recreatiewoningen zowel in Noderstraun als in Zeezicht, beide pal aan het strand gelegen.

Onze accommodaties zijn te vinden op: www.schiermonnikoog.com

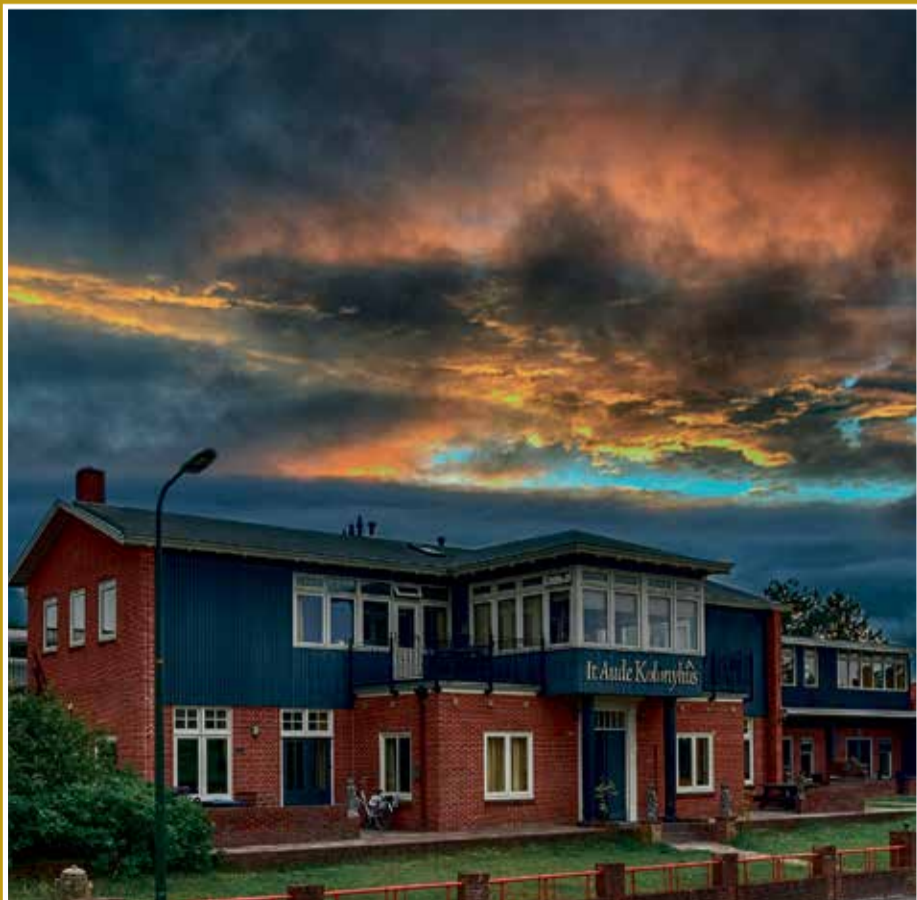
- Altijd de juiste beschikbaarheid
- Online reserveren van alle accommodaties
- Linnenverhuur
- Fietsverhuur

It Aude Kolonyhûs

Comfortabele en bijzonder ingerichte
appartementen en groepsaccommodaties
(met oa privé buiten- jacuzzi)

Midden in de duinen halverwege de Badweg
Tussen dorp en strand

www.itaudekolonyhus.nl

Badweg 67a, Schiermonnikoog 0595-764444

SCHIER LINNEN

linnenverhuur

gemakkelijk
online bestellen en betalen

voordelige linnen-
& vakantiepakketten

altijd op locatie bezorgd

www.schierlinnen.nl

FIETS- EN WANDELROUTES

Fietsen & Wandelen

Bij aankomst met de boot op Schiermonnikoog kun je een fiets huren, maar in het dorp zijn ook diverse fietsverhuurbedrijven om een fiets op maat te huren. Tegenwoordig zijn er veel verschillende soorten fietsen te huur en leent het eiland zich bij uitstek om deze eens uit te

proberen. Zo zijn er elektrische fietsen, (klomp) bakfietsen, (kinder-) tandems, hondenkarren en strandfietsen te huur. Voor speciale gelegenheden kun je zelfs op een elektrische riksja het eiland verkennen! De meeste wandelroutes zijn ook per fiets goed te doen, informeer hiernaar bij de VVV.

Fietspuzzeltocht

Leuk om met het hele gezin te fietsen! Deze fietstocht duurt ca. 2 uur of zoveel langer als je zin hebt. Wanneer je onderweg bijvoorbeeld wat langer stil wilt blijven staan om je te verwonderen over de prachtige luchten en vergezichten kan dat gewoon. De tijd is aan jou. Natuurlijk mag je deze puzzeltocht stiekem ook lopend oplossen!

Bos en Duin

Bij de VVV kun je je uitgebreid laten informeren over verschillende routes om het eiland wandelend of per fiets te verkennen. Ook zijn hier meerdere fiets- en wandelroutes verkrijgbaar. De wandelroute 'Bos en Duin' leidt je, de naam zegt het al, door de prachtige natuur op het eiland.

Zwerftochten

De VVV verkoopt een heel handzaam boekje dat is samengesteld door Nationaal Park Schiermonnikoog en Natuurmonumenten. Hier staan onder andere 2 schitterende zwerftochten van respectievelijk 13 en 20 km in. Deels over onverharde paden, dus goede schoenen zijn aan te raden.

Buitenlandse gasten

Voor onze buitenlandse gasten is er een uitgebreide gids verkrijgbaar waarin in 4 talen de meest bijzondere plekken van Schiermonnikoog vanuit cultuurhistorisch perspectief worden beschreven. Ook is in dit boekje, geschreven door eilander gids Arend Maris in samenwerking met de VVV, volop aandacht voor de flora en fauna van Schiermonnikoog.

Eilander taalroute

De Eilander Taalroute loodst u door het karakteristieke dorp en de boeiende eilander natuur, langs een negental karakteristieke plekken waar zich gedichttegels in de eilander taal bevinden. De gedichten zijn geschreven door Jacob Fenenga (1888-1972), Lammert Wiersma (1881-1980) en Pita Grilk (1905-1980), en hebben betrekking op het gebied waar ze liggen.

De route van cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer is verkrijgbaar bij de VVV en Bezoekerscentrum, ook in het Engels en Duits.

*Dépliant touristique disponible
Information booklet available
Informationsbroschüre erhältlich*

Zeehondentocht met zand-plaatexcursie

De zeehondentocht over de Waddenzee, een must om mee te maken als je op Schiermonnikoog bent. Het schip vaart langs plekken waar zich veel zeehonden bevinden, zodat je zelf kunt zien wat een prachtige dieren dit zijn. Daarnaast ga je over de bodem van de Waddenzee lopen. Dit is voor iedereen toegankelijk, want er wordt op hard zand gelopen. Vaar mee en beleef waarom dit prachtige gebied Werelderfgoed is geworden.

Kunstroute

De unieke eilander natuur is een eindeloze inspiratiebron voor vele kunstenaars en kunstliefhebbers. In samenwerking met kunstenaar Ad van Bokhoven heeft galerie Ogygia een Kunstwandelpad gemaakt. Met deze route wandelt u langs verschillende locaties op het eiland waarvan prachtige schilderijen zijn gemaakt die in de vorm van een ansichtkaart terug te vinden zijn in een handgemaakt tasje. Dit 'KunstTaske' is te koop bij galerie Ogygia.
Nieuwestreek 7
tel. 06-51890181
www.galerieogygia.nl
Geopend op maandag van 14:00 tot 17:30 uur
Dinsdag tot en met zaterdag van 10:00 tot 12:30 uur en van 14:00 tot 17:30 uur

Plattegrond

De VVV verkoopt een overzichtelijke plattegrond voorzien van alle fiets- en wandelpaden. Zo kun je je eigen route samenstellen. Neem een goed gevulde picknickmand mee of stop onderweg voor een kop koffie met appeltaart of een lekkere lunch. De tijd en het eiland zijn aan jou.

Strandpalenwandeling

Al 150 jaar staan strandpalen, met de kenmerkende rode koppen, langs de kust van Schiermonnikoog. Waarom staan ze er? Waarom staan ze soms in de duinen, soms op het strand of zelfs in zee? Wat betekenen de letters en cijfers op die palen? Waarom zijn er palen verdwenen? Op al deze vragen krijgt je antwoord tijdens de strandpalenwandeling. De eerste strandpalen zijn in 1868 geplaatst door Rijkswaterstaat. Het belangrijkste doel van de strandpalen was het vroegtijdig signaleren van veranderingen in de kustlijn. De palen waakten over het eiland. Nu helpen die palen fietsers en wandelaars bij de oriëntatie langs de kust, maar ze zijn ook onmisbaar bij onderzoeken, meldingen, calamiteiten of afspraken. De strandpalen hebben in die anderhalve eeuw een cultuurhistorische waarde gekregen. Gids Harry Alers neemt u graag mee.

Sportieve Wandeling

Heerlijk uitwaaien om de Oost. Wandelen is de uitgelezen manier om te genieten van de pure, ruige en wijde schoonheid van het Nationaal Park Schiermonnikoog. Het is één van de weinige gebieden van Nederland waar de natuur grotendeels het landschap vormt. Tijdens het wandelen maakt u kennis met deze dynamiek van de natuur en de vele vogels. Het proces van stuivend zand en groeiende duinen kunt u met eigen ogen aanschouwen. Misschien rent er een haas voor u uit of komt u tijdens uw wandeling een zeehond tegen. Deze dynamiek en de verschillende seizoenen maakt deze wandeling elke keer weer boeiend. U kunt kiezen uit een tocht van 10, 15 of 20 km.

HAAL JE HART OP IN DE NATUUR!

Steun Natuurmonumenten

 Natuurmonumenten

Alsjeblieft

Vanaf €2,75 per maand of €30,00 per jaar help je niet alleen de natuur, maar krijg je ook:

- ✓ Het prachtige boek 'Beleef de natuur' met 80 verrassende tochten door heel Nederland, inclusief tips van de boswachter.
- ✓ Elk kwartaal het mooie en uitgebreide magazine Puur Natuur.
- ✓ Tot 40% korting op activiteiten, excursies en cadeaus in de webshop van Natuurmonumenten.
- ✓ Alle wandel- en fietsroutes van Natuurmonumenten in de route-app op je mobiel.

Kijk op www.natuurmonumenten.nl/doe-mee
Of bel met onze ledenservice: T (035) 655 99 11

SPAR **BRUNEKREEF**
Schiermonnikoog

De complete supermarkt met een uitgebreid assortiment
verse producten, bio producten en veel meer

www.sparbrunekreef.nl

Tel: 0519-531254

Middenstreek 2 Schiermonnikoog

Mijn buurt, mijn Spar. **SPAR**

Schiermonnikogervishandel
Meer dan vis alleen!

U vindt ons onder de witte toren in het dorp

www.schiermonnikogervishandel.nl | noorderstreek 38, 9166 NR | 0519 531 743 | vishandel.schier@knid.nl

Het Dorpshuis Schiermonnikoog

- zalen voor 20-200 pers.
- congressen
- bioscoop
- video installatie
- geluidsinstallatie
- ringleiding systeem
- bar
- recepties
- vergaderingen
- feestzaal
- cursusruimte

Voor activiteiten in en uit alle richtingen

Telefoon 0519-531456 • info@dorpshuisschiermonnikoog.nl • www.dorpshuisschiermonnikoog.nl

Eilander Balg Expres

Unieke strandrit naar de oostpunt van het eiland: de Balg

reserveren en vertrek bij
het bezoekerscentrum

VEER & BUSDIENST

Veerdienst

Tickets

U kunt voorafgaand aan uw reis online een e-ticket kopen, zie www.wpd.nl. Ook kunt u bij het havenkantoor in Lauwersoog terecht voor uw bootkaartje. Wanneer u reist met Wagenborg Passagiersdiensten koopt u altijd een retour. Denk erom dat u voor uw (eventuele) fiets een aparte ticket koopt.

Groepskorting

Komt u met een gezelschap van 15 personen of meer? Dan ontvangt u een groepskorting van 10% wanneer u minimaal zeven dagen van te voren een groepsreservering maakt via 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek). De korting is niet van toepassing op de toeristenbelasting die bij het personenkaartje inbegrepen is.

SCHIERMONNIKOOG > LAUWERSOOG					
MA T/M ZA	07:30	10:30	13:30	16:30	19:30
ZO- EN FEESTDAGEN		10:30	13:30	16:30	19:30

LAUWERSOOG > SCHIERMONNIKOOG					
MA T/M ZA	06:30	9:30	12:30	15:30	18:30
ZO- EN FEESTDAGEN		9:30	12:30	15:30	18:30

De vaartijd is circa 45 minuten.

Autoreserveringen en groepen

tel. 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek)

Ma-za van 08:00-20:00 uur

Wagenborg Passagiersdiensten B.V.

Kantoor Lauwersoog

Zeedijk 9 9976 VM Lauwersoog

Postadres

Postbus 70 9163 ZM Nes (Ameland)

www.wpd.nl

Watertaxi

Nóg sneller van en naar het eiland? Wagenborg Watertaxi BV verzorgt op aanvraag snelle overtochten, van ongeveer een kwartier. Denk er wel aan dat de bagageruimte aan boord beperkt is.

Reserveren?

tel. 0900-WADTAXI of 0900-9238

(€ 0,70 per gesprek)

BMS Bos Marine Services

Met een snelle gesloten of open rescueboat naar Schiermonnikoog wanneer het ú uitkomt, 24 uur per dag? Dat kan bij BMS Bos Marine Services. minimaal één uur voor vertrek bellen, wij komen u halen of brengen.

Info en boekingen:

tel. 0519-349133

Busdienst

Arriva verzorgt de vaste lijndienst op Schiermonnikoog, ook voor groepen. De bussen staan bij aankomst van iedere veerboot gereed om u naar uw vakantieadres te brengen. Bij de buschauffeur kunt u speciale eilandretour-kaarten kopen. Voor groepen is het mogelijk een gezelschapskaart te kopen.

BUSDIENST NAAR DE VEERBOOT

Halte	Vertrek voor afvaart
Strandhotel, Badweg	40 min.
Lange- en Middenstreek	35 min.
Reeweg en Heerenweg	30 min.

Arriva

Oosterreeweg 2, 9166 PE Schiermonnikoog

tel. 0519-531360

schiermonnikoog@arriva.nl

REDERIJ WAGENBORG

Uw vakantie begint al op Lauwersoog! In ongeveer 45 minuten brengt Wagenborg Passagiersdiensten B.V. u naar het eiland.

De schepen zijn voorzien van alle comfort, en ook voor minder validen goed toegankelijk. Aan boord vindt u buffetten waar u terecht kunt voor een vers kopje koffie, broodje, soep of een andere versnapering. Ook is er WiFi aan boord, en leest u deze informatiekraant of op de televisieschermen wat u allemaal kunt verwachten op het eiland.

PRAKTISCH

Bagage

U mag als passagier of fietser maximaal 30 kilo handbagage aan boord meenemen. In de praktijk houdt dit in dat u zelf uw bagage in één keer door de kaartcontrole moet kunnen dragen. Onder handbagage worden uitsluitend koffers, tassen, plunjezakken en rugzakken verstaan. Kisten, gereedschappen en dergelijke vallen hier buiten. Uw handbagage kunt u na het passeren van de kaartcontrole in de bagagewagens plaatsen. Let op: de bagageruimte is beperkt en kan niet worden gereserveerd.

TAXI OP HET EILAND

Taxi Boersma

Melle Grietjespad 13

tel. 0519-531010

Transport

Wilt u meer dan 30 kilo bagage meenemen, groepsbagage regelen, of uw bagage van thuis tot aan uw vakantieverblijf laten vervoeren? Neem dan contact op met de eilandtransportbedrijven:

Ridder en de Vries Transporten

tel. 0519-531851

www.rdvtransport.nl

Visser Transport

tel. 0519-349999

www.visserlauwersoog.nl

Taxi Drent

Burg. vd Bergstraat 1

tel. 0519-531400

ROUTE

Per auto

Lauwersoog ligt aan de autoweg N361. Rijdt u via Leeuwarden, dan volgt u de route Dokkum / Lauwersoog. Rijdt u via Groningen, dan gaat u vanaf de ringweg richting Winsum naar Lauwersoog.

Per trein

De dichtstbijzijnde spoorwegstations zijn Leeuwarden en Groningen, waarna u verder reist per bus.

Per bus

Lijn 155 vanaf busstation Leeuwarden. Lijn 163 vanaf busstation Groningen.

Parkeren

Schiermonnikoog is een autoluw eiland. Dit betekent dat auto's, motoren en andere gemotoriseerde voertuigen van bezoekers niet worden toegelaten zonder ontheffing van de gemeente Schiermonnikoog. Bij de haven van Lauwersoog, vlak bij de boot, vindt u ruime parkeerterreinen.

Wist je dat...

de Oosterkwelder van 15 april tot en met 15 juli afgesloten is om de vogels rust te gunnen bij het broeden?

BEZOEKERSCENTRUM SCHIERMONNIKOOG

Wildzoekers VOGELS

Van 27 april tot en met 27 oktober presenteert het bezoekerscentrum de expositie Wildzoekers VOGELS.

Je zou het soms niet zeggen maar in ons drukke landje komen nog altijd plekken voor waar je echte wildernis kunt beleven. De oostelijke helft van Schiermonnikoog bijvoorbeeld; daar waan je je echt op bezoek bij de vogels.

In de tentoonstelling Wildzoekers VOGELS ontdek je welke vogels je op Schiermonnikoog en in andere Nederlandse wildernissen kunt tegenkomen. Zo kom je bijvoorbeeld oog in oog te staan met het uiterst zeldzame korhoen, dat alleen nog op de Sallandse heuvelrug voorkomt. Of wat dacht je van de grootste uil van ons land: de Oehoe!? En heb je wel eens gehoord van de draaihals of de kruisbek? Die laatste komt zeker voor op Schiermonnikoog, maar je krijgt hem niet zomaar te zien...

En wie weet er welke vogel wordt bedoeld met 'de vliegende deur'? Als je geluk hebt, kom je hem op Schiermonnikoog tegen. Hij broedt vlakbij, in het Lauwersmeergebied, en voor zo'n enorme vogel is even de Waddenzee oversteken voor een bezoekje aan het eiland natuurlijk een kleine moeite.

Ook typische wadvogels zoals de regenwulp en de rosse grutto komen aan bod. Behalve de vele opgezette vogels zijn er ook veel mooie foto's en interessante filmpjes te zien.

Leuke spelletjes en een speurtocht maken de tentoonstelling compleet.

Wildzoekers VOGELS is ontwikkeld door Oeroe Boeroe.

Wandelen & fietsen

Het boekje "wandelen & fietsen op Schiermonnikoog" beschrijft negen prachtige wandel- & fietsroutes door de natuur en in het dorp. De routes worden stap voor stap beschreven en zijn bovendien ingetekend op handige kaartjes. Het boekje is geïllustreerd met toepasselijke foto's en bevat achterin extra informatie over enkele markante punten die je onderweg tegenkomt. Het boekje kost €7,50 en is te koop bij de VVV en het bezoekerscentrum.

Kreukelkaart

Als echte avonturier speel je natuurlijk het liefst buiten. Op de speelnatuur kreukelkaart vind je de beste speelplekken van het eiland. Volg de speelnatuurroute en ga op ontdekkingstocht tussen speelbos en Berkenplas. Ontdek de mooiste klimbomen, bouw je eigen hutten in het bos, kruip over en onder gigantische boomstammen, vang insecten met je loeppotje, loop het heksenbos in en ga op zoek naar de magische wensboom. De kreukelkaart prop je zonder te vouwen in je zak. De kreukelkaart is voor €7,50 verkrijgbaar bij het bezoekerscentrum en de VVV.

De zeven schatten van Schiermonnikoog

Speciaal voor gezinnen met kinderen is er "De zeven schatten van Schiermonnikoog", een houten schatkistje met daarin een spannende speurtocht over het eiland. Op zeven plekken moet een 'schat' worden verzameld. Zo ontdek je spelenderwijs van alles over de natuur in het Nationaal Park Schiermonnikoog. En als je schatkist vol is, krijg je als schatzoeker ook nog een klein aandenken bij het bezoekerscentrum!

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Aan de voet van de witte voormalige vuurtoren en watertoren staat het bezoekerscentrum van Schiermonnikoog. In vroegere tijden was dit gebouw de elektriciteitscentrale van het eiland. Het centrum verzorgt op verschillende manieren voorlichting en educatie over de natuur en de cultuur van Schiermonnikoog. Het bezoekerscentrum bevindt zich aan de noordkant van het dorp. Via de wegwijzers is het gemakkelijk te vinden.

Het bezoekerscentrum is een goed startpunt om meer te weten te komen over het Nationaal Park en het eiland Schiermonnikoog. Dat kan door de exposities over de natuur en cultuur op Schiermonnikoog te bezoeken, maar ook door mee te gaan met één van de vele spannende excursies die het bezoekerscentrum organiseert. Zo kun je mee het wad op, vogels kijken, een huifkar tocht maken of met de Balgexpres naar de oostpunt van het eiland. Ook zijn er laarzen en verrekijkers te huur.

Als je vragen hebt over de natuur op Schiermonnikoog kun je die stellen aan de balie van het bezoekerscentrum. In de winkel kun je terecht voor natuurboeken en leuke souvenirs.

Openingstijden

maandag t/m zaterdag	10.00-12.00 uur en 13.30-17.00 uur
zondag	10.00-14.00 uur

Toegang € 2,- per persoon. Gratis voor inwoners van Schiermonnikoog, leden van Natuurmonumenten en kinderen t/m 12 jaar. Het gehele bezoekerscentrum is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Torenstreek 20
0519-531641
info@np-schiermonnikoog.nl
www.np-schiermonnikoog.nl
www.facebook.com/BezoekerscentrumSchiermonnikoog
www.instagram.com/np_schiermonnikoog

NATUUR

Ssst... het is kraamtijd

In de duinen en op de kwelders van Schiermonnikoog broeden verschillende soorten vogels zoals lepelaars, meeuwen, scholeksters, velduilen, kiekendieven.

In het broedseizoen hebben ze rust en ruimte nodig om hun nest te bouwen, eieren te leggen en voor de kuikens te zorgen. Wandel daarom in het voorjaar over de aangegeven routes en gun de vogels een veilige plek om hun jongen groot te brengen. De Oosterkwelder, het gebied ten oosten van de Kobbeduinen, is van 15 april tot 15 juli afgesloten om de vele broedvogels daar te beschermen.

Lepelaarskuikens op het nest, Foto: dewittehaas.nl

Foto: Aorg1961 (wikimedia.org)

Wist je dat...

... de grote bonte specht in het bos van Schiermonnikoog broedt? Het vrouwtje legt drie tot acht eieren in een rottende boomstam en twee weken later komen de kuikens uit.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Weidevogels

De kievit legt al vanaf half maart een viertal eieren in een nest op het grasland of maïsland. Wanneer een legsel verloren gaat, volgt er meestal een tweede legsel (met iets kleinere eieren).

Sinds 2015 is het rapen van kievitseieren verboden. Door stokken bij de nesten te plaatsen kunnen boeren om de nesten heen werken en zo de jonge vogels beschermen. Dat gebeurt niet alleen bij de kievit, maar ook bij nesten van andere weidevogels, zoals grutto, tureluur en scholekster. Door in groep te opereren slagen de oudervogels er in om rovers van hun eieren en jongen weg te jagen: kraaien, meeuwen, reigers en ook roofvogels als buizerds worden verdreven door fel alarmende weidevogels. Al dat kabaal kost hen wel veel energie en gaat

Grutto met jong in de polder. Foto: dewittehaas.nl

ten koste van de tijd die ze kunnen besteden aan het warm houden van de jongen. Bij de meeste weidevogels moeten de jongen al meteen op zoek naar eten zoals insecten, wormen en spinnetjes, maar de jongen van een scholekster worden eerst een poosje gevoerd door de ouders. Scholeksterouders vliegen soms zelfs heen

en weer naar het wad om voedsel voor de kleintjes te halen. Alle jonge weidevogels kunnen snel rennen op relatief lange pootjes. Ze zijn kwetsbaar in het open veld en bij alarmering van hun ouders zullen ze zich drukken (onbeweeglijk stil liggen) of naar hoge begroeiing in de buurt rennen.

De kortschildkever

De kortschildkever of zoutkever (*Bledius spectabilis*) is een insect dat onder meer langs de waddenkust voorkomt.

De kever wordt vijf tot zeven millimeter lang, heeft een cilindrisch lichaam, brede voorpoten en een roodbruin dekschild dat zo kort is dat het amper een derde van het lijfje bedekt. Hij leeft van algen en verstopt zich in gangen in de bodem van het wad, ergens op de rand van eb en vloed. Het vrouwtje graaft een verticale gang van waaruit ze horizontale holtes maakt om haar

eitjes in te leggen. In de hoofdtunnel blijft ze waken over de eieren en de larven. Wanneer het hoog water wordt en de tunnel dreigt onder te lopen sluit ze de ingang af met modder zodat een luchtbel erin gevangen blijft, totdat het water weer wegebt. Op deze manier kan de kever overleven in getijdengebied. Slechts weinig insecten bekommeren zich om de larven, maar de kortschildkever bewaakt zijn larven tegen rovers en sluipwespen.

Kortschildkever, Foto: Malcolm Storey (www.discoverlife.org)

Na de vloed gooien honderden kortschildkevers hun gangen weer open met als gevolg allemaal bovengrondse modderhoopjes. Foto: Folkert Abma

Duinviooltjes

Het duinviooltje, of driekleurig viooltje, lijkt wel een mini versie van de viooltjes die we kennen uit de tuin.

Het plantje heeft altijd lichtblauwe bloemen met een blekere onderkant en een gele onderlip en bloeit van april tot september. Duinviooltjes kunnen 25 centimeter hoog worden en zijn te vinden op voedselarme duingrond. De zeereep zelf is te arm aan voedingsstoffen, maar de strook daar vlak achter, waar konijnen de grond wat omwoelen en bemesten met hun keutels, is voor het duin-

Foto: Folkert Abma

viooltje ideaal. Zoals je op de volgende pagina kunt lezen zijn dit jaar in het Kapenglop werkzaamheden uitgevoerd om deze biotoop te kunnen

behouden. Duinparelmoervlinders gebruiken de duinviooltjes vanaf juni als legplaats voor hun eitjes.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

De blonde duinen van het Kapenglop

Foto: Cynthia Borrás

Afgelopen winter heeft Natuurmonumenten gewerkt aan het herstel van de duinen in het noordelijke deel van het Kapenglop. Vanaf het Bospad is nog duidelijk te zien dat hier grote machines aan het werk geweest zijn.

Zestig jaar geleden was het Kapenglop nog een gebied met blonde stuivende duinen en veel konijnen. De afgelopen jaren zijn de eilander duinen door stikstofdepositie flink bebost geraakt. Bijzondere soorten als het konijn, de tapuit en het rozenkransje zijn dan ook bijna uit de duinen verdwenen.

Stuivende duinen herstellen doen we door bomen, wortels en de bovenste voedselrijke bodemlaag met machines te verwijderen. Dit voorjaar is het kale duinzand van het Kapenglop weer zichtbaar vanaf het Bospad. De sporen van de graafmachines blijven nog een poosje te zien maar straks kom je in deze duinen weer bijzondere en beschermde soorten tegen, dan kunnen de graafbijen weer aan het werk gaan en de duinparelmoervlinders van bloem tot bloem fladderen. In de steile wanden kunnen oeverzwaluwen hun nesten gaan bouwen en in de duinpannen ontstaan dan prachtige velden orchideeën.

Help mee met in kaart brengen plastic vervuiling in en om de Waddenzee

Op 2 januari 2019 zijn boven de Waddeneilanden 349 containers overboord geslagen van het vrachtschip MSC Zoe. Op de eilanden en de Waddenkust is veel troep aangespoeld, waaronder fijne HDPE-plastic korrels. Dit zijn kunststof korrels die gesmolten worden bij de productie van plastic voorwerpen. Ze vormen een potentiële ecologische ramp die we nu nog onvoldoende overzien.

Onder leiding van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) hebben marien ecologen uit heel Nederland de afgelopen weken op Schiermonnikoog uitgezocht wat de beste methode is om de plastics in kaart te brengen.

Marien ecooloog Laura Govers (RUG/NIOZ): “We hebben gekozen voor een methode waarbij alle mensen met een groot hart voor de wadden mee kunnen doen. Vrijdag 11 januari is de webapp waddenplastic.nl gelanceerd, waarmee iedereen de wijd verspreide microplas-

ticvervuiling in het hele Waddengebied in kaart kan brengen. Echte citizen science zeg maar.”

De RUG doet al meer dan veertig jaar onderzoek naar het bijzondere waddenecosysteem vanuit het biologisch veldstation ‘de Herdershut’ op Schiermonnikoog. Omdat de aangespoelde plastic korrels mogelijk grote ecologische gevolgen hebben voor de kwetsbare waddennatuur, hebben de onderzoekers een eerste basisinventarisatie uitgevoerd om in kaart te brengen

Schitterend Schiermonnikoog

Schiermonnikoog is één van de donkerste plekken van Nederland. Tijdens een heldere nacht levert dat een schitterende sterrenhemel op. In het kader van het project Dark Sky besteden we binnen het Nationaal Park de komende tijd extra aandacht aan duisternis op het eiland.

Daarom stuurden we eind november een enquête aan onze panelleden om te informeren naar hun ervaringen met licht en donker op het eiland en hun mening te horen over de straatverlichting in het dorp en in het buitengebied. 265 van de in totaal 411 panelleden vulden de vragenlijst in. Een kwart van hen woont op het eiland.

Een overgrote meerderheid van het panel vindt het op Schiermonnikoog niet te donker. De Badweg en enkele streken in het dorp zouden volgens sommigen wel wat beter verlicht kunnen worden. Plekken die teveel lichthinder veroorzaken zijn volgens het panel de veerdam, jachthaven en een aantal winkels, restaurants en logiesverschaffers. In de jachthaven is de hoeveelheid licht in november reeds flink teruggebracht. Op de veerdam is bij wijze van proef een aantal groene lampen geplaatst. Het doel is om op termijn de veerdam en het buitengebied te verlichten met groen-/amberkleurige lampen. In het buitengebied zal op een enkele plek een lantaarn

wat er nu eigenlijk ligt op het eiland. Deze minimale informatie is nodig om toekomstige bevindingen in relatie tot plastic te kunnen duiden.

Gevolgen voor de voedselketen

Prof. dr. Tjisse van der Heide, verbonden aan de RUG en het NIOZ: “De grote stukken zijn gelukkig snel opgeruimd. Maar om die kleine korrels op te rapen heb je haast een pincet nodig.” Het plastic en piepschuim dat achterblijft, waaronder dus de korrels, valt met verloop van de tijd steeds verder uiteen tot micro- of zelfs nanoplastics. “En die kunnen gegeten worden door dieren onder in de voedselketen: pieren, mosselen, dieren in de bodem. Deze dieren worden op hun beurt weer gegeten door grotere dieren, waaronder vogels en zoogdieren. Op de lange termijn hoopt het plastic zich steeds verder in de voedselketen op.”

Doe mee!

Op www.waddenplastic.nl kan iedereen meehelpen met het in kaart brengen van de aangespoelde microplastics in

worden bijgeplaatst uit het oogpunt van veiligheid en oriëntatie. In de dorpskern handhaaft de gemeente de huidige lantaarns maar zullen de lampen mogelijk vervangen worden door energiezuinige LED-verlichting.

Het bezoekerscentrum organiseert regelmatig een avondwandeling, een excursie sterren kijken of een wadexcursie bij zonsondergang. Ook zal het komende jaar een project rondom monitoring van en educatie over vleermuizen uitgevoerd worden. Voor mensen die de duisternis liever op eigen gelegenheid beleven ontwikkelen we een nachtk kaart. Tot slot zullen we onderzoeken of het realiseren van een sterrenwacht en/of nachttuin op Schiermonnikoog haalbaar is.

Benieuwd naar alle uitkomsten? Ga naar www.schitterendschiermonnikoog.nl

en om de Waddenzee na de container-ramp. Hiermee krijgen we hopelijk een goed ruimtelijk beeld waar de korrels liggen en of dat gekoppeld is aan het vloedmerk. Dit kan helpen om gerichte schoonmaakacties op touw te zetten. Daarnaast kunnen deze data een goede uitgangssituatie zijn voor lange termijn onderzoek.

Plastic korrels op het strand, Foto: Cynthia Borrás

ACTIVITEITEN

Tien jaar Waddenzee Werelderfgoed

Foto: Cynthia Borrás

In 2019 is het tien jaar geleden dat de Waddenzee van UNESCO de status Werelderfgoed ontving, een prachtige erkenning waar we trots op mogen zijn. Om dat te vieren en om aandacht te vragen voor dit unieke gebied wordt er door de drie landen, Denemarken, Duitsland en Nederland, een fietstocht langs de Waddenzee georganiseerd.

Eén groep fietsers vertrekt 20 juni vanaf Vlieland en een tweede groep op hetzelfde moment vanaf Fanø-Esbjerg (DK). Onderweg doen ze verschillende locaties aan en brengen een bezoek aan lokale festiviteiten. Je kunt hen op deze plekken ontmoeten en zelfs een etappe meefietsen. Uiteindelijk arriveren ze op 30 juni in Wilhelmshaven bij het Waddenzee Werelderfgoedcentrum, waar die middag een Waddenfestival wordt georganiseerd.

Datzelfde weekend vieren we in Nederland de Dag van het Wad. Op verschillende locaties langs de Waddenkust en op de eilanden vieren we het jubileum en vertellen we over dit unieke getijdengebied.

Ook op Schiermonnikoog worden in dat weekend allerlei activiteiten op en rondom het wad georganiseerd. Houd hiervoor de activiteitenkalender op www.np-schiermonnikoog.nl in de gaten.

Activiteiten in het Nationaal Park

Bij het bezoekerscentrum van Nationaal Park Schiermonnikoog kun je terecht voor een keur aan excursies in de natuur van dit eiland. Het programma varieert per week. Hieronder een greep uit het aanbod.

Avondwad

Beleef het wad tijdens zonsondergang (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Vogels kijken

Vogelparadijs Schiermonnikoog (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Avondwandeling

In het donker door dorp en duinen met verhalen over het eiland (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Jutterstocht

Op stap met een strandjutter (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Kleine beestjes

Op zoek naar wat er allemaal rondkruipt en krioelt (ca. 2 uur)
In de meivakantie

Grazers in de duinen

Op zoek naar sporen van grote en kleine grazers (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Strúntocht

Gewoon lekker samen de natuur in, op zoek naar wat er op dit moment leeft (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Balgexpres

Zeehonden zien en schelpen zoeken (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

De eendenkooi

Een eendenkooi is ingericht voor het vangen van eenden zonder gebruik te maken van een geweer.

Een eendenkooi bestaat uit een zoetwaterplas omringd door bos. Eendenkooien zijn een typisch Nederlands verschijnsel. Ze zijn al bekend uit de veertiende eeuw, toen eend vaak op het menu stond. De kooi op Schiermonnikoog behoort tot het culturele erfgoed van het Waddengebied. Omdat de eendenkooi in de eerste plaats een rustgebied is, kun je er niet zomaar gaan kijken. Van half juli tot half april, in de trektijd van de eenden, is absolute

Foto: kooiplaats.nl

rust noodzakelijk. Tussen half april en half juli kan de kooi tijdens een excursie worden bezocht. De kooiker zal je alles vertellen over het gebruik en het doel van een eendenkooi. Vraag ernaar bij het bezoekerscentrum.

Wadexcursie

Op het eerste gezicht lijkt het wad een lege, stinkende modderboel. Maar als je beter kijkt zie je dat de wadbodem vol leven zit. Ga mee met deze modderige wandeling over de bodem van de Waddenzee en verwonder je over poepende pieren, zich ingravende kokkels, Japanse oesters en kribbige krabben.

Broedvogels op de kwelder

De boswachter neemt je mee de kwelder op. Daar broeden honderden meeuwen, een ware belevenis om te zien. Je gaat op kraambezoek bij de meeuwenkolonie. Onderweg heb je ook kans op overvliegende lepelaars, velduilen, kiekendieven, wulpen, tapuiten of leeuweriken. Laat je zintuigen prikkelen: ruik de heerlijke geur van zeealsem en proef het zilte lamsoor en zeekraal. Deze excursie wordt gegeven van 21 mei tot en met 27 juni.

Voorjaarsmarkt van OERRR

Op woensdag 1 mei vieren we de lente met een gezellige voorjaarsmarkt bij de bloemenweide aan de Knuppeldam. De markt vindt plaats van 10 tot 14 uur en is gratis toegankelijk. Je kunt er allerlei eilandproducten proeven en kopen of genieten van muziek en chansons. Voor de kinderen organiseren wij toffe OERRR-activiteiten. We nemen je mee op insectensafari, timmeren insectenhôtels, draaien zaadbommen, maken kaarsen van bijenwas... en nog veel meer.

Meedoen?

Tickets zijn te koop via de activiteitenkalender op www.np-schiermonnikoog.nl en bij het bezoekerscentrum. De voorjaarsmarkt wordt georganiseerd door Natuurmonumenten en het bezoekerscentrum.

Huifkartocht

Met één of twee pk over het eiland (ca. 2 uur)
Regelmatig in april, mei en juni

Lammetjes kijken

Pasgeboren lammetjes op de boerderij (ca. 1 uur)
Elke dinsdag, donderdag en zaterdag in april

Vrijwilligerswerk in de natuur

Help de boswachter bij het natuurbeheer in het Nationaal Park (ca. 3 uur)
Zaterdag 20 april, 4 mei en 22 juni

Online boeken

Je kunt online kaartjes kopen voor de activiteiten van het bezoekerscentrum. Surf daarvoor naar www.np-schiermonnikoog.nl en klik door naar de activiteitenkalender. Daar vind je ook het actuele programma. Natuurlijk kun je ook als vanouds kaartjes kopen bij het bezoekerscentrum.

Haal met inheemse planten nieuwe bezoekers naar uw tuin of balkon. Zo verschaft u voedsel aan vlinders, zweefvliegen en tal van andere insecten. Voedsel dat in de natuur onder druk staat. Het assortiment van kwekerij *De wilde Akelei* bestaat uit ruim 50 inheemse planten en 20 kruiden, gekweekt zonder bestrijdingsmiddelen en toevoegingen. Planten die u en uw leefomgeving iets extra's geven en eenvoudig te vervoeren zijn!

DE GROENE TIP VAN SCHIERMONNIKOOG

Claudine – Parijs:
"Het herinnert mij aan Schiermonnikoog!"

Arjen – Rotterdam:
"Genieten van uw planten op ons dakterras!"

Henno's lentetips ...

Weideklokje

Marokkaanse Munt

Schierzeep

KWEKERIJ DE WILDE AKELEI – REEWEG 3a – DIRECT NAAST VVV
 info@dewildeakelei.nl – www.dewildeakelei.nl – 06.24.500.485

Bij inlevering van deze bon ontvangt u

10% korting op een bootdoosje met 6 planten

Geldig t/m 30-6-'19
 en voor alle planten / kruiden

'Veel meer dan gewoon van A naar B'

Rolstoel vervoer

Aansluiting watertaxi

Schier Safari

Personen vervoer

Trouw vervoer

Bagage vervoer

0519 531010

www.taxi-boersma.nl

Bereikbaar van 7:00 tot 24:00 uur

PENSION WESTERBUREN

Klein gezellig familie pension in de oude kern van het dorp. Alle kamers zijn voorzien van tv en een eigen badkamer met douche en toilet.

Familie Weldring
 Middenstreek 32
 9166 LN Schiermonnikoog

Tel. 06-52212287
 of 0519-531196

info@westerburen.nl
 www.westerburen.nl

In samenwerking met Duinzicht en De Tjattel is het mogelijk om halfpension bij te boeken. Tevens verhuur van 2/4-persoonsappartementen gelegen aan de Reddingsweg.

SCHIER GLAS

www.schierglas.nl

06-12 89 68 92

- T glasbewassing
- T schoonmaak
- T huismeester
- T hogedrukreiniging
- T groenvoorziening
- T vloeronderhoud
- T sneeuwruimen

Empower Your Self
 Live Your Choice
 Academy

**3-daagse
 RETREAT
 op
 Schier-
 monnikoog**

**EMPOWER
 YOUR SELF
 RETREAT**

**Bewust van jeZelf
 Wie je bent
 Wie je wilt zijn**

**Ga op reis en
 ontdek jeZelf.**

Boek nu!

Sandra Bijl
 06 51 899 589

www.live-your-choice.com

**Wist u dat u bij de VVV ook
 arrangementen kan boeken?**

Zo hebben wij een dubbel op arrangement, een arrangement bij een hotel of voor deze winterperiode een Kom op Verhaal arrangement!

Schiermonnikoog

Meer info: www.vvvschiermonnikoog.nl

Winter

Januari

Wanneer je in januari naar het eiland komt, staan de glühwein en snert nog op de menukaarten. Ook kun je genieten van een Nieuwjaarsconcert in samenwerking met het Internationaal Kamermuziekfestival en is er een Jellyfish concert, waar jong en oud komt luisteren en swingen op altijd weer een verassend samengesteld muzikaal programma.

Februari

Tijdens de voorjaarsvakantie zorgt Lytje Willem voor een leuk kinderprogramma. Een mooie maand om met je warme winterjas een stevige strandwandeling te maken,

alleen of met een vriend(-in), je liefde of een familielid.

Maart

Boek deze maand je accommodatie op tijd! Er is veel te doen: het eerste weekend is het Darts Open Schier toernooi, het volgende weekend start het 5-daagse Festival Jong Talent waar van over de hele wereld jong muzikaal toptalent naar het Waddeneiland komt om concerten te geven en masterclasses te volgen. Eind maart wordt de Monnikenloop gehouden. De startplekken zijn vaak snel vergeven wanneer in oktober de inschrijving begint. Wees er snel bij!

Lente

April

Met de Pasen kunnen de kinderen eieren verven en ze op 2e paasdag volgens oud-eilander gebruik op het Hazewitje tegen een kleine vergoeding aanbieden om ze te gooien. Beter bekend als het 'Wa wil mien oaien leverje?'. Mooie maand ook om even op een doordeweekse dag het eiland te bezoeken en in een duinpannetje te genieten van de eerste zonnestrallen!

Mei

Op Schiermonnikoog wordt met zorg en aandacht de 4 mei herdenking georganiseerd. Mei is ook de maand van de prachtige lichten en

het ontluikende voorjaar. Nog geen hoogseizoen, maar ook deze maand natuurlijk wel druk bezocht vanwege de Hemelvaart en de Pinksterdagen.

Juni

Als je tijdens het Muziek- en Zangfestival door het dorp loopt weet je niet wat je overkomt! In de Got Tjark, in het COS en in de muziekkapel kun je genieten van optredens van in totaal 50 koren en muziekkorpsen uit het hele land. Juni is een perfecte maand voor een teamuitje om er samen even tussen uit te knippen en hier op het eiland de neuzen weer de zelfde kant op te krijgen.

Wanneer kom je weer terug?

De kans is groot dat je tijdens het lezen van deze krant op Schiermonnikoog bent. Misschien ben je net aangekomen of zit je nog aan boord. Op deze pagina kun je lezen wat er zoal gedurende het hele jaar te doen is op Schiermonnikoog. Het eiland telt een aantal succesvolle festivals en events die jaarlijks terugkeren en veel bezoekers trekken.

Maar in sommige periodes is het zo heerlijk rustig en stil op het eiland, dat kom je bijna nergens in Nederland meer tegen!

Met deze pagina hopen we je alvast in de stemming te kunnen brengen en wie weet ga je nu dan toch eindelijk die reünie met je vrienden of familie organiseren! Tijd voor elkaar, tijd voor dat boek dat je altijd al wilde lezen, tijd voor bezinning.

Je zal niet de eerste zijn die het eiland weer verlaat met een gezonde dosis inspiratie en nieuwe ideeën.

De ervaring leert dat je voor sommige festivals en events op tijd je accommodatie moet reserveren, met dit jaaroverzicht ben je lekker op tijd! De actuele data, tijden, prijzen en locaties zijn terug te vinden op www.vvvschiermonnikoog.nl.

Zomer

Juli

Hou vooral de VVV agenda in de gaten, want in de maanden juli en augustus barst het van de leuke activiteiten! De Struunmarkten en optredens van het Shantykoor zijn niet te missen. Maar ook het strandleven bruist. Kiteurs en golfsurfers spelen hele dagen met de elementen, er wordt op het strand gevliegerd en je kan er een blokart huren.

Augustus

In augustus kun je meedoen aan het Open Tennis Toernooi en aan het Afrikaans dans- en percussieweekend. Ook is er Muziek aan de Plas en zijn er kleine Jellyfish concerten op verschillende locaties. Het is zomer

en dat wordt gevierd op Schiermonnikoog! Loop je even langs de vloedlijn dan kom je zelfs in het hoogseizoen na een tijdje amper iemand tegen. Dat is de charme van één van de breedste stranden van Europa.

September

Misschien wel de mooiste maand van het jaar. Kans op een Indian Summer, werkelijk fenomenale lichten, de eerste herfstkleuren die op het wad en de kwelders zichtbaar worden. De grootste drukte van het seizoen glijdt een beetje van iedereen af, er is weer tijd voor elkaar. Wij zeggen: "Gauw boeken en kom (na-) genieten op het eiland."

Herfst

Oktober

Lytje Willem zorgt tijdens de herfstvakantie voor een leuk en gevarieerd aanbod, inclusief een jeugdschaaktoernooi! Verder staat oktober vooral in het teken van het 6-daags Internationaal Kamermuziekfestival. Dompel je onder in concerten door internationale musici, openbare zangmasterclasses, muziekdocumentaires en excursies met de boswachters. Boek tijdig je kaarten en accommodatie!

November

Tijdens November Wandelmaand is er een ontzettend leuk programma samengesteld met verassende wandelingen, excursies, lezingen en films rond 4 thema's: Natuur,

Culinair, Cultuurhistorie en Zelf op pad. Ook hier geldt: boek op tijd je kaarten en overnachting!

December

Deze laatste maand van het jaar barst Schiermonnikoog uit zijn voegen van de activiteiten. Sint is op het eiland, de eilanders vieren hun eigen Klozumfeest onder elkaar. Er is een fakkeloptocht, er wordt een bingoavond georganiseerd, ieder even jaar is er het Midwinterfestival, er is een Jellyfish concert, het haak-en breicafe is geopend, je kunt kerstliederen zingen in de kerk, er wordt carbid geschoten op oudejaarsdag en tijdens de kerstvakantie is er muziek op verschillende locaties.

Heerlijk genieten op Landal Vitamaris

Gratis
opgemaakte
bedden bij
aankomst

- Ca. 1 km van het strand gelegen
- 62 comfortabele appartementen, waarvan 16 luxueus en modern
- Overdekt zwembad met peuterbad*
- Gratis wellnessruimte met sauna's, Turks stoombad en relaxruimte*
- Beauty- en massagesalon*
- Snelbruiner

- Speeltuin, airtrampoline en kinderspeelhoek
- Fun & Entertainment-programma in samenwerking met het Schiermonnikoger recreatieteam (tijdens de Nederlandse schoolvakanties)
- Fietsverhuur
- Gratis busvervoer van haven naar complex en v.v.

Landal Vitamaris
Badweg 53
9166 NE Schiermonnikoog
www.landal.nl/vitamaris

*Alleen toegankelijk voor gasten van Landal Vitamaris.

*Gezellig bruin café in het centrum van het dorp, met groot terras.
Waar u kunt lunchen, dineren of genieten van onze lekkere speciaal bieren.*

Café It Aude Beuthus Nieuwestreek 6 Schiermonnikoog

Beau & Visage
• Wellness & Huidverbetering •

DEYNIQUE
cosmetica

- Gezichtsbehandelingen
- Benen Harsen • Pedicure Behandelingen
- Permanente Make Up Behandelingen
- Bruids Make Up

*Alle behandelingen
uitsluitend op afspraak!*

Greetje Smilda
@info@beauvisage7a.nl • 06 46 30 42 92
Middenstreek 7a • Schiermonnikoog

f Beau Visage

Atelier Langestreek 7
schierhout lampen, foto's
en olieverf **schilderijen**

fotografie
trouwreportage
familie gezin shoot
landschap
interieur en
website

verhuur appartementen
paal 7 en studio 7
op Langestreek 7

0517 531177
06-47603896

WWW.SCHIERHOUT.NL

atelier Romy f

romydam@kpnmail.nl

EXCURSIES

Jutten en schelpen zoeken

Tijdens deze excursie vertelt eilandgids Thijs de Boer je verhalen over het jutten van vroeger en van nu. Daarna ga je natuurlijk samen met hem het strand op om zelf van alles te vinden. Wat de zee geeft is nooit te voorspellen. Maar er zijn altijd schelpen, soms ook hout, flessen (misschien wel met brief!), touw, veren en wat al niet meer! Thijs kan je van alles over je strandvondsten vertellen. En er is altijd een jutterbittertje of een frisdrank tijdens de tocht.

Natuurexcursie

Zowel wandelend als fietsend neemt natuurkenner Kees van der Wal je mee naar de mooiste plekjes van Schiermonnikoog. Kees kent alle geheimen van de natuur en deelt deze graag op een bijzonder boeiende wijze.

Kees houdt rekening met het weer en het seizoen en stemt zijn route af op de omstandigheden en, indien mogelijk, ook op de wensen van zijn gasten. Er is ruime aandacht voor de flora en fauna van het eiland. Zowel bijzondere planten en vogels als mede spannende en humoristische verhalen van het eiland komen aan bod. Daarnaast is Kees ook de man die veel weet van zaken als de historie van het dorp en het buitengebied. Het is zeker geen standaard excursie.

Cultuurhistorische excursies

Leer Schiermonnikoog op ludieke wijze kennen tijdens deze cultuurhistorische excursie. Onze eilander gids Arend Maris neemt je in ongeveer 2 uur mee in een reis door de tijd op us Lytje Pole.

Fietsexcursie

Leer het eiland fietsend kennen. Tijdens deze excursie ga je met Thijs de Boer, een geboren en getogen eilander, een fietstocht maken over het eiland. De start is in het dorp, met wetenswaardigheden over de bijzondere cultuurgeschiedenis van het eiland. Daarna gaan we naar enkele plekken op het eiland waar de diverse particuliere eigenaren hun sporen hebben nagelaten. Buiten het dorp gaan we verder terug in de tijd, zien en horen we hoe de vele gevarieerde landschappen op dit kleine eiland zijn ontstaan en hoe kortgeleden (op de geologische tijdschaal) dit is gebeurd. Uiteraard komen veel van de bijzondere planten en dieren die hier nu leven aan de orde. Daarnaast zul je zien dat langs de randen van ons eiland terdege rekening moet worden gehouden met de zee: vaak geeft de zee, maar soms neemt ze ook! Tijdens deze twee uur durende fietstocht, welke het gehele jaar aangeboden wordt, is er volop ruimte voor vragen van de deelnemers.

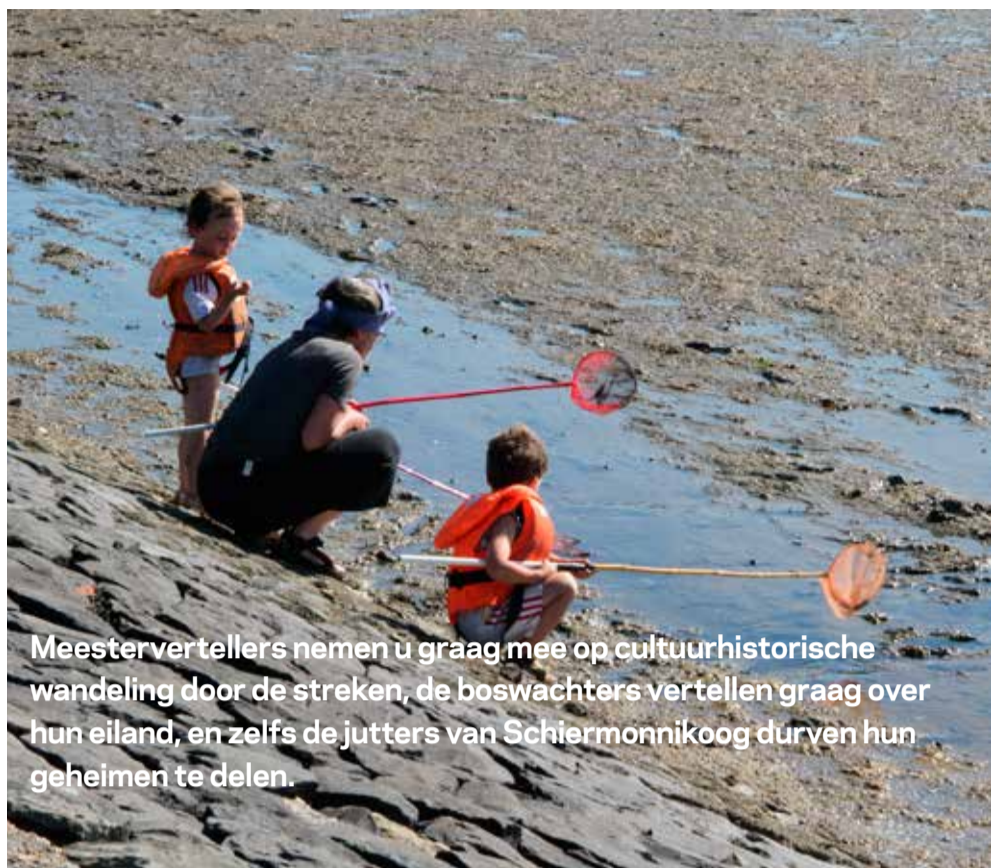

Wist je dat...

er ook excursies bij het Bezoekerscentrum worden georganiseerd? Kijk gauw op de activiteitenpagina van het Nationaal Park.

Op de hoogte blijven?
Volg ons ook op Facebook:
Facebook@eilandschiermonnikoog

Meestervertellers nemen u graag mee op cultuurhistorische wandeling door de streken, de boswachters vertellen graag over hun eiland, en zelfs de jutters van Schiermonnikoog durven hun geheimen te delen.

Vogels kijken voor beginners

Tijdens deze vogelexcursie voor beginners ga je samen met de gids op pad om te leren wat de beste plekken zijn en waar je op moet letten tijdens het vogelspotten. Van de prachtige vogelkijkhut bij de Westerplas tot aan de vogelkijkplek op de Kobbeduinen, op iedere plek tref je weer andere vogels aan zoals de sierlijke lepelaar, de razendsnelle steltlopers en de rustige bergeend. Meer dan 300 vogelsoorten zijn er gedurende het jaar op Schiermonnikoog te zien, met in elk jaargetijde weer andere soorten.

Wandelexcursie

Leer het eiland wandelend kennen. Toen rond 1720 de oude buurtschappen in de golven verdwenen werd er een nieuw dorp gebouwd. Maar waarom op deze plek en waarom die rechte straten? Waarom staan er twee torens in de duinen? Waar lieten de bewoners hun afval? Wat betekent Helmsnijderspad? Tijdens een mooie wandeling langs de eilander huizen vertelt Thijs de Boer over het dorp en de geschiedenis van de bewoners. Vlak buiten het dorp ervaar je vooral wat de invloed van de elementen is geweest op de vorming van het eiland zoals het nu is. Je kunt zien hoeveel verschillende landschappen er zijn en je hoort over het ontstaan daarvan. Tijdens deze twee uur durende wandeltocht, welke het gehele jaar aangeboden wordt, is er volop ruimte voor vragen van de deelnemers.

Wadexcursies

Samen met onze gids Thijs de Boer ga je het wad op, de echte modder in. Hier maak je niet allen kennis met het wad, maar krijg je ook uitleg over het ontstaan, de getijden, de dynamiek en het belang van het wad voor mens, dier en plant. Schepnet en greep gaan mee om wormen, weekdieren, garnalen en vissen te vangen en te bekijken.

Alle onze excursies zijn te boeken/reserveren aan de balie en via vvschiermonnikoog.nl

Soepboer Rijwielverhuur

Keuze uit 4000 fietsen.

U vindt ons op de veerdam
en bij de eerste bushalte in het dorp,
50 meter achter het VVV-kantoor.

tel 0519-53 16 36 www.fietsverhuursoepboer.nl email: info@schierfiets.nl

Smakelijk Schier.nl

tel.: 0519 53 20 75

van broodje tot complete maaltijd;
bezorgd op uw vakantieadres
op Schiermonnikoog.

Ga naar: smakelijkschier.nl

ONTDEK DE WADDEN

met WandelZoekpagina

WandelZoekpagina

- dagwandelingen
- op alle waddeneilanden
- met uitgebreide routebeschrijvingen
- met gps-tracks
- met wandelkaarten
- ook beschikbaar in wandelapp

WWW.WANDELZOEKPAGINA.NL

YOGGA FESTIVAL

SCHIERMONNIKOOG

13, 14 EN 15 SEPTEMBER 2019

WWW.YOGAFESTIVAL.SCHIERMONNIKOOG.NL

Vrouwe Jakoba

SCHIERMONNIKOOG

Bezorgservice - Eetwinkel - Slijterij

- Pizza's
- Pasta's en lasagnes
- Salades
- Vlees- en visgerechten
- Kindermenu's

Badweg 4

0519 - 53 11 73

ook op zondag open

Dekt u alvast de tafel...

www.vrouwejakoba.nl

WINKELN

De openingstijden van de winkels zijn duidelijk zichtbaar aangegeven op de winkeldeuren.

Bakkerij Schuthof

Middenstreek 12, tel. 0519-531265
www.bakkerijSchuthof.nl

Boekhandel Kolstein

Middenstreek 38, tel. 0519-532239
www.kolstein.nl

Drogisterij en kledingwinkel Streek 56

Langestreek 56, tel. 0519-531962
www.streek56.nl

Eetwinkel Vrouwe Jakoba

Badweg 4, tel. 0519-531173
www.vrouwejakoba.nl

Kledingwinkel Kleur aan Zee

Langestreek 17, tel. 0519-531033
www.kleuraanzee.nl

Kledingwinkel Schier Fashion

Middenstreek 29, tel. 0519-531293

Kleding- en cadeauwinkel Rettekete

Middenstreek 11, tel. 0519-531733
www.rettekete.com

Kado en woonwinkel 'T Wente

Langestreek 64, tel. 06-17252628
www.t-wente.nl

Op Struun

Middenstreek 23, tel. 06-46277842
www.opstruun.nl

Pottenbakkerij Hjirre

Middenstreek 27
www.aleidablom.exto.nl

Snoepwinkel 't Peperhúsjen

Middenstreek 42, tel. 0519-531158
www.peperhusjen.nl

Supermarkt SPAR Brunekreef

Middenstreek 2, tel. 0519-531254
www.sparbrunekreef.nl

Doe-het-zelf winkel Dijkstra

Noorderstreek 26, tel. 0519-531762
www.bouwenopschier.nl

Kwekerij De wilde Akelei

Reeweg 3a, tel. 06-24500485
www.dewildeakelei.nl

VVV Schiermonnikoog Shop

Reeweg 5, tel. 0519-531233
www.vvvschiermonnikoog.nl

Watersportwinkel Onder Zeil

Reeweg 8, tel. 0519-720530
www.onderzeil-schiermonnikoog.nl

GALERIES & ATELIERS

Atelier Schier

Atelier Schier organiseert op Schiermonnikoog diverse workshops op het gebied van schilderen, meditatie, zang en juttersgeluk. Het hele jaar door kunt u hier terecht voor familie- en bedrijfsuitjes uitjes. Hou de website en de Lytje Pole Agenda in de gaten voor verrassende projecten, lezingen en workshops!
Tel. 06-53477050, www.atelierschier.com.

KunstFaam

Bij open atelier KunstFaam aan Badweg 5 kunt u kunst kijken en kopen in de wisselende expositieruimte, kunstenaars aan het werk zien in de open werkplaats, én zelf aan de slag in het KunstFaam-Laboratorium. Kunstenaars wisselen

Pottenbakkerij Hjirre

Bij Pottenbakkerij Hjirre is keramiek te zien en te koop waarbij de maakster zich heeft laten inspireren door het eiland. Monniken, eilander huisjes, schelpen en ander natuur gerelateerde keramiek wordt door pottenbakster Aleida Blom ter plekke gemaakt. In de winkel liggen originele producten die alleen op Schiermonnikoog te koop zijn. Daarnaast is het 'Kunstverzameldoosje' van Kunstgroep SJain verkrijgbaar.

elkaar daar af en geven workshops in hun specialiteit, zoals juten met Faam, sculptuur in klei, keramiek en ook workshops tekenen en stempels maken. Deze creatieve sessies zijn voor zowel kinderen, volwassenen als bedrijven. De constante factor binnen KunstFaam is kunstenaars Klasiëna Soepboer, afgestudeerd aan zowel de Academie Minerva als aan de Gerrit Rietveld Academie.. Klasiëna is een geboren en getogen Schiermonnikoogse. Haar werk vindt u op www.klasiena.nl.

Badweg 5, tel. 06-15377415
www.kunstfaam.nl
Geopend donderdag t/m zaterdag van 13:00 tot 17:00 uur.

Atelier Romy

Als de vlag uithangt toont Romy vol enthousiasme haar schilderijen en foto's, in het kleine atelier aan de Langestreek. Ook kunt u deze fotografe boeken voor onder andere bruilofs fotografie en familieshoots. Volg Romy alvast op Twitter: @wadfotografen.

Langestreek 7, tel. 0519-531177 / 06-47603896. Geopend donderdag en zaterdag van 14:00 tot 17:00 uur (en als de vlag uithangt).

Middenstreek naast nummer 27,
www.aleidablom.exto.nl.

Wist je dat...

je van 26 t/m 29 augustus mee kunt wandelen met de Avond4daagse?

Galerie Ogygia, Stella van Acker, atelier Romy, Kunstfaam en pottenbakkerij Hjirre tonen Schiermonnikoog op haar meest kunstzinnige wijze. Ook op andere plekken op het eiland verbeelden kunstenaars middels wisselende exposities 'hun' eiland, en mag u zelfs zelf aan de slag!

Galerie Stella van Acker

Al 40 jaar loopt Stella van Acker haast elke dag richting Paal 10 om inspiratie op te doen voor haar schilderijen; in de zomer maar ook op de prachtige winterdagen. Zij maakt zo de herfststormen mee, de stille winterdagen en het vroege voorjaar waar de kleuren verzonken zijn maar waar de eerste leeuwerik bidt in de lucht. Door dit te ervaren weet zij hoe ze de Natuur moet benaderen in haar werk.

"Ik zal nooit een schilderij maken, dat zo mooi is als de Natuur. Daar wil ik ook niet naar streven. Ik wil alleen vol eerbied en aandacht schilderen."

Middenstreek tussen nummer 21 en 23
Bij geen gehoor, tel. 0519-531906
www.stellavanacker.nl.

Galerie Ogygia

In galerie Ogygia kunt u genieten van een wisselende collectie schilderijen, etsen, giclées en keramiek van verschillende kunstenaars. Daarnaast biedt de galerie een diversiteit aan artikelen die ambachtelijk gemaakt zijn. Zoals mondgeblazen glaswerk, uniek aardewerk met een bijzondere achtergrond, zilveren sieraden met edelstenen, Vietnamees lakwerk en nog veel meer. Tevens heeft Ogygia een uitgebreide collectie kunstkaarten, kalenders en agenda's. Coba Harthoorn en Klaske Noordenbos ontvangen u graag in de galerie, waar u geheel vrijblijvend en zo vaak als u wilt kunt binnenlopen. De collectie wisselt regelmatig, dus is er altijd iets nieuws te ontdekken.

Nieuwestreek 7, tel. 06-51890181
www.galerieogygia.nl. Geopend: maandag van 14.00 tot 17.30 uur. Dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 17.30 uur. Zon- en feestdagen gesloten.

EXPOSITIES

Badhotel, Strandhotel, Noderstraun

Ongeveer 800 meter ten noorden van waar nu 'Noderstraun' staat, stond eerst eens de parel van het eiland: het 'Badhotel'. In 1885 liet mr. IE. Banck, eigenaar van het eiland, het grote Badhuis bouwen, twee jaar later was de opening. Het Badhotel had een lichtcentrale en een pompinstallatie die het hotel voorzorg van water. In ongeveer 1916 begon langzaam de duinafslag en uiteindelijk

werd het hotel eind augustus 1924 door ondermijning van het zeewater aangetast. De aangebouwde keuken was toen reeds in zee gestort. Op dat moment logeerde er nog 80 gasten in het hotel, wat wel bewijst hoezeer de rustige vriendelijke badplaats in trek was. In 1924 is het Badhotel verder afgebroken. De expositie is samengesteld uit het archief van Eddie Bakker en is te bezichtigen in restaurant Noderstraun, Badweg 32.

Klaas Onnes

In de zaal van 't Heer en Feer in het bezoekerscentrum is dit seizoen de expositie 'Klaas Onnes, kapitein en schilder' te zien. Klaas Onnes (1893-1971) voer meer dan 40 jaar (waarvan 32 jaar als kapitein) op de veerboten van Oostmahorn naar Schiermonnikoog en terug. Daarnaast was hij een hartstochtelijk amateurschilder. Hij schilderde zijn wereld van schepen, zee en eiland. Op dit schilderij van Klaas Onnes uit ca. 1947 ziet u "Ochtendnevel bij Oostmahorn".

Daarnaast werd dit jaar het themanummer van 't Heer en Feer aan hem gewijd, geschreven door zijn kleindochter Joke Gaasendam-Onnes. Het themanummer is, zo lang de voorraad strekt, nog verkrijgbaar.

Meer informatie: www.theerenfeer.nl.

What a Wonderful World

Een poster tentoonstelling van verscheidene rijwiel producenten uit Nederland en andere aangrenzende landen. Deze posters komen uit het archief van Kees Soepboer. De ontwerpen van deze posters zijn rond 1900 gemaakt en daarom een prachtig voorbeeld van het begin van de rijke Nederlandse fietshistorie. Soepboer Rijwielverhuur, Paaslandweg 1

Ogygia

De galerie heeft een wisselende collectie schilderijen, etsen, giclées en keramiek van verschillende kunstenaars uit alle windstreken van het land. Allemaal met een link naar het eiland. Daarnaast biedt de galerie een grote diversiteit aan van artikelen die ambachtelijk zijn gemaakt. Zoals uniek aardewerk met een bijzondere achtergrond, zilveren sieraden met edelstenen en een uitgebreide collectie kunst kaarten.

De reddingboot in oorlogstijd

Tot medio mei is wisselexpositie 'De reddingboot in oorlogstijd' te zien in het Bunkermuseum Schlei. De expositie geeft in woord en beeld informatie over de NZHRM tijdens de Tweede Wereldoorlog, informatie over verschillende acties van de eilander strandreddingboot 'Johan de Wit' en andere reddingsacties rond Schiermonnikoog. Tevens zijn diverse voorwerpen en materialen te zien zoals reddingsmiddelen uit die tijd, modellen van schepen en andere voorwerpen die te maken hebben met reddingsacties.

Kunstgroep Sjain

Deze vereniging heeft als doel om kunst op Schiermonnikoog onder de aandacht te brengen. Kunstgroep SJain is in 2016 opgericht en bestaat uit 6 leden: Aleida Blom, Coba Harthoorn, Garda Meerdink, Klasiena Soepboer, Klaske Noordenbos en Romy Dam. Allen werkzaam in en met kunst op Schiermonnikoog. SJain is het eilander woord voor kijken. Kijk naar Sjain op Facebook.

Bezoekerscentrum

Van 27 april tot en met 27 oktober presenteert het Bezoekerscentrum de expositie Wildzoekers VOGELS. Ook is in het bezoekerscentrum de tentoonstelling 'Klaas Onnes, kapitein en schilder' te zien. Diverse werken van deze oud-eilander veerbootkapitein zijn door de cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer verzameld en worden in een fraaie tentoonstelling gepresenteerd. In de permanente expositie 'Landschappen van het eiland' maak je kennis met de verschillende landschappen op Schiermonnikoog en kun je zeedieren in actie zien in het zoutwateraquarium.

Wrakhout

Impressies samengesteld uit alle mogelijke zaken die in de vloedlijn gevonden zijn, met als belangrijke basis een houtje of houten plankje. De wrakhout-bootjes zijn allemaal uniek, en krijgen door het diverse materiaal fantastische vormen: symbolen van vrijheid, reizen en ontdekken. Harm Carrette toont zijn bootjes in de oude schuur waar 's winters de paarden gestald staan.

Van der Molenpad 13, tel. 0519-531633
www.wrakhoutschiermonnikoog.nl

Corina Blom

Tot en met eind maart exposeert Corina Blom nog in Galerie Ogygia. In haar werk laat Corina meestal landschappen zien. Vooral vergezichten waarin je gedwongen wordt het geheel te overzien. Ze heeft haar wortels op Schiermonnikoog en geeft nog steeds twee dagen per week les op de middelbare school op het eiland. De uitzichten vanaf het eiland over de weidse zee, water en lucht, ze zitten in haar DNA. In de uitgestrektheid is ruimte voor de gedachten van de dag. Tegenwoordig gaat haar aandacht naar de schijnbaar willekeurige plaatsing van vogels in een vlucht, stenen op het strand of lichtjes op het water. Dan gaat het juist weer niet over het overzien van een geheel. Het is eigenlijk een impressionistisch concept: het bevriezen of vangen van een moment in de tijd. Corina Blom schildert met beperkt palet. Licht-donker contrast is voor haar belangrijk, geeft sfeer en zorgt ervoor hetgeen voor haar het belangrijkste is, duidelijker kan laten zien. Blom is vooral schilder maar ook grafische technieken (droge naald, linoleum snede) hebben een plek in haar repertoire.

Galerie Ogygia, Nieuwestreek 7,
www.galerieogygia.nl

BOUW/KLUS/INSTALLATIE/ SCHILDER BEDRIJVEN

Klusbedrijf D. Dam

tel. 0519-531177

Bouwbedrijf Dijkstra

tel. 0519-531762

Bouwbedrijf Meintema-Hiemstra

tel. 0519-531276

Installatiebedrijf Vlasma

tel. 0519-531345

Schier Schilders

tel. 0519-531082

ETEN & DRINKEN

Café It Aude Beuthûs

Nieuwestreek 6, tel. 0519-531460

www.cafeboothuis.nl

Cafetaria De Halte

Reeweg 4, tel. 0519-531256

www.schiermonnikoog-horeca.nl

De Koffiekajuit

Langestreek 17, tel. 0519-532075

www.smakelijkschier.nl

Tox Bar

Reeweg 7, tel. 0519-531373

www.toxbar.nl

Drink- & Eethuis De Berkenplas

Pr. Bernhardweg 1, tel. 0519-531570

www.schiermonnikoog-horeca.nl

Familierestaurant 't Wantij

Langestreek 11, tel. 0519-531526

www.smakelijkschier.nl

Hotel, wijnbar & bistro De4dames

Langestreek 9, tel. 0519 531133

www.de4dames.nl

Hotel Duinzicht

Badweg 17, tel. 0519-531218

www.hotelduinzicht.nl

Hotel Graaf Bernstorff

Reeweg 1, tel. 0519-820050

www.bernstorff.nl

Hotel Van der Werff

Reeweg 2, tel. 0519-531203

www.hotelvanderwerff.nl

Hotel Brasserie Om de Noord

Langestreek 66, tel. 0519-700200

www.hotelomdenoord.nl

Restaurant Noorderlicht

Middenstreek 3, tel. 0519-346616

Restaurant Marina (jachthaven)

Reeweg 27, tel. 06-27860833

www.marinaschier.com

MUSEA

Rariteitenkabinet Gribus

In de receptie van It Aude Kolonyhûs aan de Badweg vind je de Gribusmannetjes die de afgelopen jaren op allerlei festivals in oude caravans hebben rondgereisd.

Ook kom je hier een draak op sterk water tegen. Deze is ooit door Martin Roemers, zoon van de vuurtorenwachter, vlakbij bij de vuurtoren is gevonden. Verder vind je hier de oude typemachine van Graaf von Bernstorff, geschonken door Auke Talsma, de kapiteinspet van Klaas Visser, blikseminslag, rariteiten van Stones fan en eilandgek Boudewijn Buch, de aorta van een potvis, de hele walvisvangst op de Willem Barentsz levendig in beeld gebracht en nog veel meer. Kom je verwonderen en verbazen!

Openingstijden: zaterdag, zondag en woensdag tussen 11:00 en 13:00 uur

www.itaudekolonyhus.nl

Bunkermuseum Schlei

Het museum is gevestigd in de Seeburgbunker aan het einde van de Prins Bernhardweg (voor het strandpaviljoen de Marlijn naar links, bij het kanon).

Het bunkermuseum wordt geëxploiteerd door de Stichting Bunkermuseum Schlei. De stichting heeft tot doel het verzamelen en bewaren en tentoonstellen van goederen en kennis over de Tweede Wereldoorlog op het eiland Schiermonnikoog. De goederen en andere materialen worden tentoongesteld in de Seeburgbunker, tijdens de Tweede Wereldoorlog de communicatiebunker in de radar stelling/dorp Schlei. Vanuit deze bunker werd de radar informatie doorgeseind naar de vliegbasis Leeuwarden waar jagers van de Luftwaffe gestationeerd stonden.

Wissel-expositie

Vanaf mei is in het Bunkermuseum Schlei de nieuwe expositie "75 jaar bevrijding" te zien. De expositie omvat de periode van 6 juni 1944 (D-day) tot en met de bevrijding van Schiermonnikoog op 11 juni 1945. Te zien zijn de oorlogsverrichtingen van de Geallieerden tijdens de landingen op de stranden van Normandië, de gevechten op het Franse platteland, Market Garden (de poging om via Arnhem Duitsland in te trekken en om Nederland in 1944 te bevrijden), het Ardennenoffensief, de bevrijding van Nederland en tenslotte de bevrijding van Schiermonnikoog. Naast documentatie in de vorm van kranten, posters en kaarten stellen we ook veel artikelen ten toon, zoals bevrijdingstegels, mokken, schildjes, etc.

Openingstijden: Woensdag en zondag van 13:00 - 16:00 uur. Op zaterdag 4 mei tevens van 13:00 - 16:00 uur. Meer informatie: info@bunkermuseum-schlei.nl of bel 0519-531701

Schelpenmuseum PAAL14

Aan het Martjeland ligt Schelpenmuseum Paal 14, hier kun je schatten uit verschillende wereldzeeën als schelpen, barnsteen, botten, scheepswrakken en nog veel meer bewonderen. Het Schelpenmuseum heeft boekjes over de vogels, planten, schelpen, vlinders en paddenstoelen van Schiermonnikoog uitgegeven en er zijn originele souvenirs te koop zoals barnsteen van Schiermonnikoog en strandvondsten in lijstjes of op strandhout. Nieuwsgierig geworden? Kom langs om de schatten uit de zee te bewonderen en daarna zelf op pad te gaan!

Openingstijden: Alle dagen geopend tussen 14:00 - 17:00 en 20:00 - 22:00 uur
www.schelpenmuseum.nl en 0519-531663

Andere bunkers en objecten

Het Bunkermuseum Schlei heeft nog twee bunkers opengesteld. De eerste is een kleine munitiebunker op de hoek bij het Westerhofpad. De tweede is de aggregaat bunker van de stelling Schlei en staat rechts voor de fietsenstalling aan het eind van de Prins Bernhardweg. Hierin o.a. een aggregaat dat er in de Tweede Wereldoorlog ook heeft gestaan. Naast deze twee bunkers heeft het Bunkermuseum Schlei verschillende voorwerpen uit de Tweede

Wereldoorlog tentoongesteld in de theetuin van Hotel van der Werff, direct achter de muziekkoepeel het

Beukennootje. De twee bunkers en de voorwerpen in het dorp zijn elke dag te bezichtigen.

EVEN HELEMAAL TOT RUST KOMEN

In één van onze dertien prachtige vakantiehuisjes op schiermonnikoog

 WADDENRUST

 www.vakantiehuisjeswaddenrust.nl

 info@vakantiehuisjeswaddenrust.nl

 06-30066518 of 06-11205200

Natuurmonumenten

schiermonnikoog

NOVEMBER WANDELMAAND

Met warme jas en stevige wandelschoenen aan begint het uitwaaien pas echt!

Een maand vol leuke wandelingen & excursies, met en zonder gids, waarbij nauw wordt samengewerkt met Natuurmonumenten.

www.vvvschiermonnikoog.nl/wandelmaand

DE PANNEKOEKTREIN

STATION MARRUM.....
DE LEKKERSTE TUSSEN-
STOP OP DE TERUGWEG
NAAR HUIS.

0518-411750 - WWW.DEPANNEKOEKTREIN.NL - MARRUM (FRIESLAND)

HISTORIE

't Heer en Feer

Cultuurhistorische Vereniging

De Vereniging stelt zich ten doel het opsporen, registreren en zo mogelijk zelf verzamelen, bewaren en onderhouden van het eilander erfgoed in de ruimste zin van het woord.

Zou je wel wat meer willen weten van de geschiedenis van us Lytje Pole? 't Heer en Feer komt drie keer per jaar met een tijdschrift waarin iedere keer weer bekende en minder bekende historische

feiten worden uitgediept. Prachtig om te lezen en op zoek te gaan naar herkenning zoals verschillende familiegeschiedenissen achter de voordeuren.

Samen met 't Heer en Feer

't Heer en Feer bundelt de krachten om met derden waar nodig monumenten op te richten en te onderhouden. Ook wil ze graag een accommodatie verwerven en onderhouden ten behoeve van het bewaren, onderhouden en publiekelijk tonen van het kostbare eilander erfgoed. Leden en vrijwilligers zijn onmisbaar en uiteraard zijn nieuwe leden van harte welkom.

Dorpsomroeper

Ondanks dit tijdperk van snelle media als twitter en facebook, gaat er op het eiland nog steeds een dorpsomroeper rond om allerlei zaken van belang aan te kondigen.

Eilander taal

Het Schiermonnikoogs is waarschijnlijk ontstaan in de tijd van de zeevaart en lijkt een mengeling van Oud-Fries met Scandinavische invloeden. Zoals veel lokale talen is ook deze aan het verdwijnen, maar het blijft gelukkig op schrift behouden. Er zijn boeken, dichtbundels en zelfs een woordenboek met meer dan 30.000 woorden. Binnen het project 'Heemkunde' wordt op de basisschool aandacht besteed aan de eilander taal. Overigens, het Talenwonder Dyami Millarson leerde zichzelf binnen enkele maanden de eilander taal aan. Dat dit gelukt was, bewees hij tijdens een bezoek aan Schiermonnikoog. In het Koningshuis werd een gezellig samenzijn met oude eilanders belegd, waarbij hij in hun eigen taal met hen in gesprek ging.

Onderstaande taalsteen met gedicht van Lammert Wiersma ligt bij Noderstraun.

Oud Schiermonnikoog op Facebook

Foto's vangen de tijd. Ze vertellen verhalen en herbergen herinneringen: oude geliefden of bekenden, een vervlogen jeugd of tijd, een favoriete plek. Dierbare foto's met een verhaal. Een verhaal dat velen kunnen aanvullen.

Op de facebook pagina Oud Schiermonnikoog vind je een steeds groter wordende verzameling van meer dan 6500 foto's van particulieren, belangeloos beschikbaar gesteld. Initiatiefneemster Heleen Faber beheert deze pagina met grote zorgvuldigheid. De groep telt nu al meer dan 2300 leden zowel op Schiermonnikoog als ver daarbuiten (de VS, Indonesië, Australië en Zuid-Afrika). Kom kijken en sluit je aan!

Foto: Koninginnedag begin jaren 90 van Henk Koning.

Koningshuis

De gemeente Schiermonnikoog heeft het historische pand aan de Nieuwestreek 1 tijdelijk ter beschikking gesteld aan 't Heer en Feer.

In de voormalige hoofdonderwijzerswoning van meester Henk Koning in het centrum van het dorp, beter bekend als het Koningshuis, is een expositie ingericht waar aandacht wordt geschonken aan de eilander taal, de zeevaartschool, de walvisvaart, de strandpalen en oorlogs- en drenkelingenbegraafplaats Vredenhof. De gastvrouwen en -heren van het Koningshuis, welke in 1876 met hulp van koning Willem III is gerealiseerd, heten u van harte welkom en kunnen u nader informeren over de

verschillende onderwerpen. Kijk rond en neem plaats om een blik te werpen in de oude Dorpsbodes of om foto's en korte films te bekijken. Door de knusse, huiselijke sfeer ontstaan bijzondere gesprekken; mensen blijken veel raakvlakken met elkaar en het eiland te hebben, halen herinneringen op en vullen elkaars verhalen aan.

Gelezen in het gastenboek: "Zeer bijzonder en interessant!" en ook "Eindelijk een plek waar ik met mijn vragen terecht kan."

Collectie

In de afgelopen halve eeuw zijn er veel documenten, boeken en andere voorwerpen met cultuurhistorische waarde verworven. Deze collectie is grotendeels opgeslagen in de werk- en archiefkamer van 't Heer en Feer in het Dorpshuis op Schiermonnikoog. Scholieren, studenten, wetenschappers, schrijvers, kunstenaars en andere belangstellenden kunnen de collectie raadplegen. Kijk voor openingstijden op de website van 't Heer en Feer.

De Watertoren, ook Zuidertoren genoemd zoals we die ooit zagen en graag weer zien. In 2019 wordt gestart met een opknapping.

'T Heer en Feer
www.theerenfeer.nl

Tot 1925 werd alle melk van eilander koeien rechtstreeks aan inwoners verkocht. In 1925 werd een zuivelfabriek opgericht. Door de omschakeling naar grootschalige veeteelt, hogere eisen aan kwaliteit en productverwerking werd het voortbestaan van deze fabriek steeds moeilijker. In 1972 viel het doek. In "Boeren op Schiermonnikoog", een uitgave van 't Heer en Feer, staat het wel en wee van de zuivelfabriek uitgebreid beschreven. De melk van eilander boeren gaat nu naar de vaste wal voor verwerking.

HULPDIENSTEN OP SCHIERMONNIKOOG

KNRM Reddingbootdag

Zaterdag 11 mei

De Reddingbootdag is dé dag om actief kennis te maken met de vrijwilligers en het materieel van de KNRM. Bij de KNRM draait alles om vrijwilligers. Je vindt ze in de bouw, horeca, bus, bij de boerderij en daar waar je ze niet verwacht. Deze mensen zijn het gehele jaar rond, 24 uur per dag paraat. Zij laten bij alarm direct hun werkzaamheden vallen en veranderen plotsklaps in professionele hulpverleners. De vrijwilligers kunnen hun werk doen door de vrijwillige bijdragen van mensen die de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij een warm hart toedragen. En voor die mensen is de Nationale Reddingbootdag.

Naast het meevaren met één van de reddingboten van de KRNM Schiermonnikoog (de snelle, feloranje gekleurde Edzard Jacob of de imposante all weather boot Koning Willem I) is er ook gelegenheid om het KNRM-gebouw aan de veerdam te bezoeken. De aanwezige KNRM-vrijwilligers vertellen jou wat graag welke spannende avonturen zij op zee hebben meegemaakt en geven tekst en uitleg bij de in het gebouw aanwezige attributen.

Beleef deze dag samen met ons en maak er een onvergetelijke ervaring van!

Donateur? = Meevaren!

Wil je meevaren? Lever op het reddingstation uw uitnodigingskaart in die per post is ontvangen of toon jouw donateurspas bij de vrijwilligers van de KNRM.

Meevaren? = Donateur worden!

Nog geen donateur en toch meevaren? Dan kan je ter plekke donateur worden en mag je aansluitend met één van de reddingboten meevaren.

Ga je het water op? Let op!

Luister goed naar de instructies van de bemanning en maak je reddingvest (wordt uitgereikt voordat je aan boord gaat) goed vast. Fototoestellen, telefoons e.d. kunnen nat of vies worden, evenals kleding. Dit is op eigen risico. Alle kinderen onder 16 jaar moeten in elk geval een volwassene bij zich hebben. Voor de Edzard Jacob geldt een minimumleeftijd van 12 jaar. 11 mei 2019 van 10:00 uur tot 16:00 uur

KNRM-station aan de veerdam
Tel. 06-51541970

Brandweer

De brandweer op Schiermonnikoog is onderdeel van Veiligheidsregio Fryslân, district Noord-Oost, en heeft zijn modern uitgeruste kazerne aan de Knuppeldam 8. Het brandweerteam heeft drie voertuigen en bestaat uit veertien vrijwilligers.

Ook heeft Schiermonnikoog een zogenoemd ondersteuningspeloton, bestaande uit vijftien vrijwilligers. Voor brandbestrijding op de Waddenzee wordt samengewerkt met de KNRM

Politie

De politie Schiermonnikoog maakt deel uit van het team Noord-Oost Friesland, waarvan de teamleiding vanuit het politiebureau in Dokkum werkzaam is. Naast de opsporings- en handhavingstaak van de politie heeft het eilander team ook een hulpverleningstaak bij rampen en ongevallen.

Voorstreek 28
tel. 0900-8844

Op de hoogte blijven? Volg de politie op facebook.com/politieschiermonnikoog.

GGB de Wadden

Grootschalige Geneeskundige Bijstand opereert onder de Regionale Ambulancevoorziening (RAV), de Veiligheidsregio Fryslân en de Gemeente Schiermonnikoog. Het team bestaat uit 10 personen, inclusief chauffeurs, en volgt maandelijks trainingen gegeven door iemand van het RAV. Dit kan theoretisch zijn, maar ook praktijk gericht. Daarnaast is er 1 of 2 keer per jaar een multidisciplinaire oefening samen met ambulance, brandweer en het ondersteuningspeloton van de brandweer.

Ambulance

UMCG Ambulancezorg en Ambulancezorg Fryslân verzorgen de ambulancedienst op Schiermonnikoog. Deze dienst beschikt over één continu bemande ambulance, plus één reserveambulance. Wanneer iemand met spoed naar het ziekenhuis moet, kan dit met een ambulance op de veerboot, met de reddingsboot of met een helikopter. Deze keuze is afhankelijk van de urgentie, beschikbaarheid en weersomstandigheden.

ETEN & DRINKEN

Paviljoen Paal 3

Badweg 145, tel. 06-30347782
www.paviljoenpaal3.nl

Restaurant Noderstraun

Badweg 32, tel. 0519-531940
www.restaurantnoderstraun.nl

Restaurant/ijsalon Ambrosijn

Langestreek 13, tel. 0519-720261
www.ambrosijn.nl

Restaurant/pizzeria De Ware Jakob

Langestreek 46, tel. 0519-531687
www.dewarejakob.nl

Schiermonnikoger Vishandel

Noorderstreek 38, tel. 0519-531743
www.schiermonnikogervishandel.nl

Strandhotel & Beachclub Zandt aan Zee

Badweg 117, tel. 0519-531566
www.zandtaanzee.nl

Strandpaviljoen de Marlijn

Prins Bernhardweg 2, tel. 0519-531397
www.demarlijn.com

VERHUUR

Fietsenverhuur Schiermonnikoog

Middenstreek 10 en Badweg 6
tel. 0519-531104 / 06-23354618
www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Fietsenverhuur Soepboer & Schierfiets

Paaslandweg 1 en Noorderstreek 32
tel. 0519-531636
www.fietsenverhuurschiermonnikoog.com

Kindermeubilair

Fam. A. Holwerda
Reddingsweg 38
tel. 0519-531754 / 06-57040314 (vooraf reserveren)

Speluitleen

Langestreek Om de Noord 34
tel. 0519-531016 / 06-29398251
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Linnenverhuur Schiermonnikoog

Langestreek Om de Noord 34
tel. 0519-531016 / 06-52608105
www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Schierlinnen

tel. 06-12896892
www.schierlinnen.nl

SCHOONMAAK

Schoonmaakbedrijf Schierglas

tel. 06-12896892
www.schierglas.nl

NAAR HET STRAND

Jutactie

Een bezoek aan het strand hoort bij een verblijf op Schiermonnikoog. Op het brede strand kom je tot rust, een wandeling langs de vloedlijn ontzorgt, gedachten krijgen de vrije loop en ideeën ontstaan.

Ondertussen vind je een mooie schelp, een stukje oerhout of misschien wel een goudgeel stukje barnsteen.

Maar er ligt ook microplastic en ander niet-natuurlijk materiaal. Dit spoelt aan, zoals na de ramp met de MSC Zoë of nog erger: wat mensen zelf achterlaten op het strand of in de natuur.

Speciaal voor onze gasten hebben we een jute juttasje te koop waarin je deze microdeeltjes kunt verzamelen tijdens je strandwandeling. In het tasje zitten kleine souvenirjes, een fiets- en wandelkaart, een 3D-bril, een wandelroute en kortingsbonnen te besteden bij diverse eilander bedrijven (o.a. korting op huurfietsen en lunch). Help jij ons het strand weer schoon te krijgen én te houden? Dit gevulde Juttasje is alleen te koop bij de VVV (zolang de voorraad strekt). Samen kunnen we veel meer, help jij mee het strand schoon te krijgen én te houden?

Laat je Social Media vrienden weten dat je meehelpt. Plaats je actie op Facebook en tag @eilandschiermonnikoog en @wadtodo. Gebruik #doewad en #natuurlijkopschier bij je story op Instagram en inspireer anderen dit ook te doen!

Strandpaviljoen midden op het strand

Paviljoen Paal 3 is een klassiek strandpaviljoen in de jaren '50 stijl dat sinds 2005 op het strand aan het einde van de Badweg staat. Het paviljoen is geopend van half april tot en met 22 september, elke dag van 10:00 uur tot 19:00 uur. Voor de zonnebaders en zwemmers is

er de mogelijkheid om een strandstoel, windscherm of parasol te huren. Op koudere dagen brandt in de serre de houtkachel en op warme, zomerse dagen blijft Paal 3 open tot 22:00 uur en kan je 's avonds de zonsondergang bewonderen vanaf het grote terras.

EHBZ: Eerste Hulp Bij Zeezoogdieren (en vogels)

Gezonde zeehonden vluchten het water in als mensen of andere dieren ze verstoren.

Als een dier erg verzwakt, ziek of nog erg jong is, kan het zijn dat de zeehond niet beweegt als je dichterbij komt.

Zie dit alsjeblieft niet als een uitnodiging om dichterbij te komen. Niet elke zeehond op het strand hoeft gered te worden! Soms liggen ze gewoon lekker uit te rusten. Jaag een zeehond daarom nooit terug de zee in.

Als je een zeehond ziet...

- houd afstand, geef het dier rust en ruimte
- houd kinderen uit de buurt en honden aan de lijn
- jaag het dier NIET het water in
- bij pups: kijk minstens een kwartier lang goed om u heen om te zien of de moeder op een afstandje haar jong in de gaten houdt

Is het dier verzwakt of verwond en bij twijfel kun je altijd bellen!

Als je een vogel in de problemen ziet....

Jonge vogels hebben onze hulp minder vaak nodig dan gedacht wordt. Soms zitten ze op de grond omdat ze nog niet goed kunnen vliegen. Zet het vogeltje in dat geval hoger. Meestal zijn de ouders

in de buurt en houden ze het jong in de gaten. Ook kuikens van eenden of ganzen lijken soms hun ouders kwijt te zijn terwijl die gewoon verderop zit te wachten tot de kust weer veilig is. Een tijdje de jonge vogel goed observeren en besluiten of hulp echt nodig is. Het is niet verstandig een zieke roofvogel of zeezoogdier zelf op te pakken alvorens contact te hebben gehad met de onderstaande deskundigen op dit gebied.

Coördinator Talsma komt indien nodig het dier ophalen. De zieke of gewonde zeehonden gaan naar zeehondencrèche Pieterburen en de vogels verzorgt hij zelf of gaan naar de Fûgelpits in Moddergat.

De zeehonden die weer beter zijn worden later teruggebracht naar het eiland, om op Schiermonnikoog in hun eigen leefgebied vrijgelaten te worden. Kijk in de Lytje Pole Agenda of hier een datum voor gepland is.

Contactgegevens:
Coördinator Schiermonnikoog
Dhr. T. Talsma
tel. 06-10761812

Bij geen gehoor:
Zeehondencentrum Pieterburen
tel. 0595-526526

Voor roofvogels en uilen:
Dhr. K. van der Wal
Zevenhuizen 5
tel. 06-45249932

Barnsteen zoeken

Barnsteen is fossiele hars. Miljoenen jaren geleden is het uit bomen gedrupt, op plekken waar bijvoorbeeld een tak afbrak. Het kwam terecht op de bodem. In de loop van ruim 30 miljoen jaar is het verhard.

Soms zit er zelfs een fossiel insect in een stukje barnsteen! Al eeuwenlang zoeken de eilandbewoners ernaar. Ze noemen het 'goud van de zee' omdat het een prachtige geelbruine kleur heeft.

Je vindt barnsteen na een stevige oostenwind op plaatsen waar kleine stukjes veenhout aanspoelen. Die stukjes vormen donkere 'bankjes' die je vaak duidelijk ziet op het strand. Dáár moet je gaan zoeken, want barnsteen heeft hetzelfde gewicht als het veen en de zee legt beide op dezelfde plek neer.

Wél zorgen dat je de eerste bent! In Schelpenmuseum Paal 14 vind je een grote collectie barnsteen. Ook is er barnsteen van Schiermonnikoog te koop.

ONTSPANNING

Schierzeep

Schierlinnen wilde afgelopen jaar haar gastenzeepjes verduurzamen en benaderde biologische zeepziederij Werfzeep om samen met Kwekerij De wilde Akelei een handgemaakte biologische zeep te maken die echt van het eiland komt. Na enig experimenteren is gekozen voor watermunt en veldsalie, die met veel liefde en speciaal voor de zeep worden grootgebracht bij De wilde Akelei. Het zeezout zorgt ervoor dat de zeep zacht scrubt en mooi schuimt. Schierzeep is op het eiland verkrijgbaar bij de VVV, Kleur aan Zee, het Bezoekerscentrum en bij Kwekerij De wilde Akelei. Online kan het besteld worden bij www.werfzeep.nl

Studio Kleur aan Zee

De Schierse landschappen ondergaan elk jaargetijde een spectaculaire metamorfose met prachtige kleuren en tinten. Kleuranaliste Monica neemt u in haar kleurenstudio aan de Langedijk mee op jutterstocht langs deze seizoenen. In de natuur zijn vormen altijd in harmonie, dat geldt ook voor de mens. Monica kijkt samen met u hoe lichaamslijnen in overeenstemming zijn met snit, materiaal, textuur, dessin en andere details van kleding. Aansluitend biedt Kleur aan Zee een wandeltocht over het eiland om te zien hoe de natuur barst van de kleuren.

Meer informatie: www.kleuraanzee.nl of bel 0519-531033

Expeditie Schier

Kan het nóg leuker?! Een gaaf escape spel tijdens lunch, diner of borrel! Duik in de eilander geschiedenis op expeditie met "de Mysterieuze Mees Toxopeus" bij de Tox Bar. Of laat je meevoeren met "het Mysterie van het verdronken Badhotel" in Restaurant Noderstraun, Schiermonnikoog. Sherlocks gereed en wees op je hoede!

Workshop & proeverij Wijn op 't Oog

Sommelier Eelke van der Heide neemt je tijdens deze proeverij mee in de wereld van wijn. Hij volgde de Academie voor Gastronomie van smaakprofessor dr. Peter Klosse en deed ervaring op bij verschillende gerenommeerde restaurants op Michelinster-niveau waaronder Landgoed Lauswolt in Beetsterzwaag. Deze heerlijke én leerzame wijnworkshop met het proeven van diverse wijnen met wijn-spijs-combinaties wil je niet missen en is een leuke, gezellige en slimme manier om meer over wijn te leren.

Meer informatie: www.vvvschiermonnikoog.nl of www.wijnophetoog.nl

VoetenKracht

Voor alle voorkomende klachten aan uw voeten, maar ook voor een verwenbehandeling, kunt u bij mij terecht. In een prettige ruimte en met een vanzelfsprekende kwaliteit.

Voetverzorging
Wil Meijer
Martjeland 2
tel.06-16810646

Pedicure/manicure

Even tijd voor uzelf... Laat uw handen en/of voeten eens vakkundig behandelen of neem een gezichtsbehandeling tijdens een bezoek aan mijn praktijk in het Medisch Zorgcentrum. Alleen op donderdag en uitsluitend op afspraak.

Meer informatie:
bel 06-30962569

Wandelcoach

Je ontspant in de natuur, zeker op Schiermonnikoog. Om je heen is ruimte en rust. Al lopend in de natuur kom je van alles tegen. Dingen die iets oproepen, iets losmaken, waardoor je contact legt met de eigen 'binnenwereld'. Wandelcoach Josje Kooistra laat je deze kracht van de natuur en inzicht in je eigen situatie ervaren in wie je bent en welke keuzes je maakt.

www.wandelcoachopschier.nl en 06-55194761

Bioscoop

Gezellig een avondje uit? Hou dan de agenda op www.vvvschiermonnikoog.nl in de gaten want in het Dorpshuis vertoont de eilander bioscoop regelmatig recente en premièrefilms op groot scherm. Voor jong en oud is altijd wel een geschikte film te vinden: comedy-, drama- of familiefilms. Daarnaast worden regelmatig themafilms gedraaid.

Pluktuin

In 'de Tuin naast de Branding' telen wij groente, (klein-) fruit en bloemen. Duurzaam, lokaal en zonder chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Zaden en plantgoed zijn zoveel mogelijk biologisch aangekocht. Door met aandacht voor de aarde te zorgen en het bodemleven te stimuleren, creëren wij een omgeving waarin de gewassen goed kunnen groeien en bloeien. Vanaf half mei verwachten we de eerste oogst van dit seizoen en kan je weer komen plukken. Heb je zin om te helpen? Er is altijd iets te doen. Je bent van harte welkom om eens te komen kijken. Je vindt de pluktuin aan de Heereweg 2h op het perceel ten oosten van boerderij de Branding.

Meer informatie: www.detuinnaastdebranding.nl of bel 06-57967397

Lotus Massage

Een behandeling bij Massage Praktijk Lotus aan de Langedijk geeft uw lichaam de aandacht die het nodig heeft. Respect, rust en ontspanning zijn een voorwaarde voor een massage. Een massage behandeling draagt bij tot een vitaliserend en zelfhelend vermogen van lichaam en geest. Nek- schouder en rugklachten kunnen zo nodig extra aandacht krijgen. Een heerlijke ontspanningsmassage geeft uw lichaam meer energie en zorgt voor een betere balans.

Meer informatie: bel 06-13551226.

Schoonheidssalon Beau Visage

Beau Visage is een schoonheidssalon, gevestigd aan de Middenstreek. U kunt hier terecht voor een groot aantal behandelingen. Schoonheidsspecialiste; Pedicure; Bruidsmake-up; Nagelstyliste en Permanente make-up. Alle behandelingen zijn alleen op afspraak!

Meer informatie: Facebook pagina Beau Visage of bel: 06-46304292

Bibliotheek

Kom naar de bieb wanneer je een krantje wilt lezen, een mooie roman wilt lenen, iets op internet op moet zoeken of een speciaal boek over Schiermonnikoog of de Wadden wilt halen. Ook om te printen of je laatste favoriete tijdschrift te lezen is de bieb het juiste adres. In de vakantie af en toe toch nog even werken? Er zijn computers beschikbaar, er is gratis WIFI, een grote leestafel en koffie en thee. Kinderen tot 18 jaar zijn gratis lid. Naast onze uitgebreide collectie heb je ook de keuze uit duizenden E-books en luisterboeken. Ben je elders in Nederland lid dan kun je gratis gastlenen op vertoon van je pasje. Er zijn regelmatig lezingen en workshops. Kijk voor openingstijden en meer informatie in de gratis Lytje Pole Agenda en op www.vvvschiermonnikoog.nl

Massing Massage

Bij Massagepraktijk Massing aan de Sintebloem kunt u terecht voor een sportmassage, klassieke ontspanningsmassage, drukpuntmassage, traditionele Thaise massage of een combinatie van verschillende therapeutische massagetechnieken. Alles ter verbetering van zowel lichamelijke als emotionele klachten, of gewoon ter ontspanning...

Meer informatie: www.massing-massage.nl of bel 06-12952887

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

Gemeentehuis

Het oudste deel van het gemeentehuis aan de Nieuwestreek werd gebouwd in 1857. Toen het gemeentehuis later wit werd geschilderd, kreeg het de bijnaam 'het Witte Huis'. In het Witte Huis bevinden zich de raadzaal annex trouwzaal en twee vergaderkamers.

In 2006 is de nieuwe kantoorvleugel van het gemeentehuis gebouwd, waarin zich het kantoorgedeelte en archief bevinden. Voor 1857 vergaderde men in het café van het voormalige recht-, raad- en posthuis van het eiland, op de plaats waar nu Hotel van der Werff is gevestigd.

Houd rekening met elkaar

Tussen de strandovergangen Badweg (oostelijk van strandpaviljoen Paal 3) en strandpaal 5 (westelijk van strandovergang Jacobspad) is het toegestaan om onder andere te vliegeren, kitesurfen en strandzeilen. Vliegeraars: gebruik bij voorkeur een vlieger die geen overbodig geluid maakt, kijk goed uit en zorg ervoor dat u ruim afstand houdt van mensen en dieren. Komt de huifkar in de buurt of zijn er ruiters? Neem dan uw vlieger even in (niet neerhalen).

Wandelaars en overige strandgebruikers: het activiteitenstrand op Schiermonnikoog is relatief klein. Omdat dit stuk strand is aangewezen voor het uitvoeren van deze activiteiten moet u zich er dus van bewust zijn dat er snelle voertuigen voorbij kunnen komen.

Houd daarmee rekening, zeker met kleine kinderen en loslopende honden. Vanzelfsprekend houden de vliegeraars rekening met u, maar mocht u behoefte hebben aan meer rustig recreëren raden wij aan een ander stuk strand te kiezen.

Drones

Op Schiermonnikoog hebben we liever niet dat u met een drone vliegt. Drones passen niet in het natuurgebied en zij verstoren de rust die wij en onze gasten waarderen. Daarnaast is het verstoren (laten opvliegen) van vogels en andere dieren strafbaar. Ook mag u niet vliegen in de no-fly zone, die een groot deel van Schiermonnikoog beslaat. Vliegt u toch met een drone? Houd u dan aan de regels.

Gemeenteraad

De gemeenteraad van Schiermonnikoog bestaat uit negen leden, afkomstig van de drie plaatselijke partijen: Samen voor Schiermonnikoog, Ons Belang en Schiermonnikoogs Belang. Het college wordt gevormd door de burgemeester en twee wethouders.

Strandvonder

In alle aan zee grenzende gemeenten wordt het beheer van de strandvonderij uitgeoefend door de burgemeester. U kunt uw vondsten melden bij de politie.

Strandrolstoel

Ook minder validen kunnen optimaal van het eiland genieten. De gemeente stelt gratis speciale strandrolstoelen beschikbaar, te vinden bij strandhotel Noderstraun aan de Badweg en strandpaviljoen De Marlijn aan de Prins Bernardweg.

Afval

In elke wijk staat een huisvuilcontainer. Hier kunt u groente- en fruitafval, kunststoffen, drankenkartons en metalen in deponeren. Afvalinzamelaar Omrin scheidt dit afval achteraf. De vuilcontainers opent u met een speciale sleutelhanger.

Glas kunt u op meerdere plekken kwijt in glasbakken. Het oud papier wordt iedere eerste woensdagavond van de maand verzameld. Grof huishoudelijk afval kunt u digitaal bij de gemeente aanmelden. Klein chemisch afval wordt viermaal per jaar opgehaald. Bij de inzamelbak in de supermarkt kunt u kleding, batterijen, spaarlampen e.d. kwijt.

Helpt u mee Schiermonnikoog schoon te houden?

Ja, wij willen trouwen... op Schiermonnikoog!

Wilt u trouwen op het kleinste bewoonde Waddeneiland van Nederland? Dat kan! Hier kunt u een onvergetelijke huwelijksdag beleven op een van de breedste stranden van Europa. De sfeervolle trouwlocaties dragen bij aan een unieke, intieme sfeer met volop gelegenheid om de ongerepte schoonheid en rust van het eiland te beleven.

Voordat u gaat trouwen moet u een aantal formele zaken regelen. De gemeente Schiermonnikoog is u hierbij graag van dienst. Via onze website www.schiermonnikoog.nl geven wij u zoveel mogelijk informatie om u voor te bereiden op uw huwelijk.

monnikoog.nl geven wij u zoveel mogelijk informatie om u voor te bereiden op uw huwelijk.

Fairtrade Schiermonnikoog

De landelijke jury van de Fairtrade campagne is lovend over het aantal horecagelegenheden op Schiermonnikoog die Fairtrade producten aanbieden. Ook diverse winkels en verenigingen doen mee zodat we met recht kunnen spreken over 'Fairtrade Schiermonnikoog'.

Honden

Op het eiland is een aantal routes uitgezet waar u uw hond onaangeliend kunt uitlaten. Deze routes zijn met borden aangegeven (roze lijn op de kaart). Op de rest van het eiland moeten honden aan de lijn. Op Schiermonnikoog geldt een opruimplicht. Dit wil zeggen dat de begeleider van de hond verplicht is de uitwerpselen van de hond direct op te ruimen.

Dit geldt voor de gehele bebouwde kom, kinderspeelplaatsen en de paden en wegen buiten de bebouwde kom. Op diverse plekken in het dorp staan Depodogs met gratis opruimzakjes. De gebruikte zakjes gooit u in de afvalbakken, die overal in en buiten het dorp staan.

Iets kwijt of gevonden?

Op de website www.verlorenofgevonden.nl kunt u alle gevonden en verloren voorwerpen raadplegen en een voorwerp registreren als verloren of als gevonden. Ga naar de Publieksbalie van het gemeentehuis voor meer informatie en/of het aanmelden van een gevonden of verloren voorwerp.

Gemeentehuis
Nieuwestreek 5
Postbus 20,
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-535050
www.schiermonnikoog.nl
postbus20@schiermonnikoog.nl
Op werkdagen geopend
van 8:30 tot 12:00 uur.

KERKNIEUWS

Protestantse Gemeente

De Protestantse Gemeente Schiermonnikoog is in 2006 ontstaan uit het samengaan van de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk.

De gemeente heeft een eigen predikant, ds. Van Rijswijk. Elke zondagochtend om 10:00 uur kunt u een kerkdienst bijwonen. In het hoogseizoen is er kinderopas en kinderveendienst. En op iedere eerste zondag van de maand is er 'koffiedrinken' na de dienst, een mooie gelegenheid om elkaar te groeten en ontmoeten.

De kerkdiensten worden in de regel gehouden in de Got Tjark en in de maanden juli en augustus in het Cultureel Ontmoetingscentrum Schiermonnikoog (COS) aan de Langestreek, omdat deze voormalig gereformeerde kerk meer plaatsen biedt. De data en locatie van alle diensten vindt u op de publicatieborden bij de Got Tjark.

Ds. N.J. van Rijswijk
tel. 0519-531269
n.vanrijswijk@knid.nl

De Sint Egbert Kapel

Aan de Badweg op Schiermonnikoog staat het meest noordelijke kerkje van Nederland: de Sint Egbert Kapel.

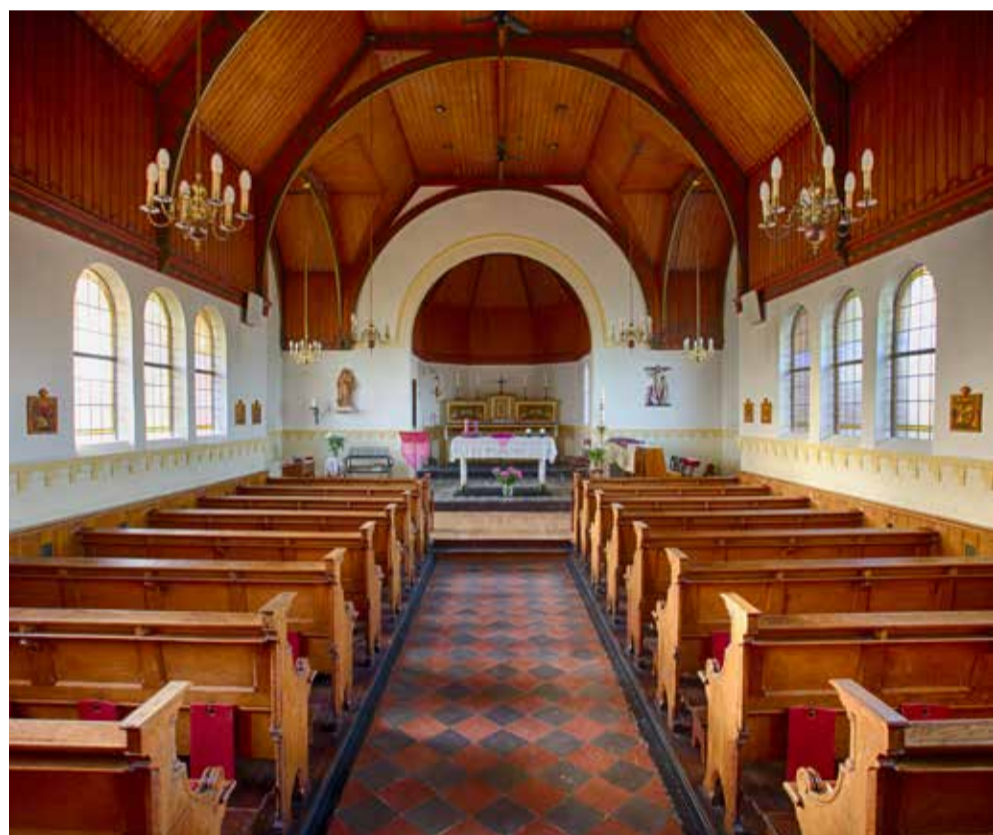
Elke zondag is om 10:30 uur een viering. De kleine katholieke gemeenschap van Schiermonnikoog werkt eraan de kapel open te houden voor alle gasten van het eiland. Op het publicatiebord voor de kerk hangt een rooster met diensten en voorgangers.

De Sint Egbert Kapel werd in 1915 gebouwd naar een ontwerp van de Groninger architect A. Th. van Elmpt.

In 1922 werd naast de kapel een R.K.-Vakantiehuis voor kinderen gebouwd, nu bekend als It Aude Kolonyhûs. Het was een plek waar kinderen uit de grote steden op verhaal konden komen en aansterken. In de kapel herinneren de kruiswegstaties aan deze tijd. Op elk van de 14 paneeltjes staan kinderen afgebeeld.

De diensten in de kapel zijn laagdrempelig en eenvoudig. U bent van harte uitgenodigd deze mee te vieren. De voorgangers komen uit heel Nederland en België.

www.sintegbertkapel.nl

Klooster Schiermonnikoog

De monniken zijn in januari verhuisd naar hun nieuwe klooster (voormalig herberg Rijsbergen).

Ze gaan eerst een periode proefwonen om te kijken of de plannen die eerder gemaakt zijn ook echt uitvoerbaar zijn. De eerste maanden willen de monniken het huis graag eigen maken en zullen dan ook nog geen gasten en bezoekers ontvangen.

De monniken hopen zo gauw als mogelijk weer te beginnen met de vertrouwde diensten in de kapel. In volgende edities van deze krant valt meer te lezen over de openingstijden, diensten en de nieuwe inrichting van het klooster.

Op www.kloosterschiermonnikoog.nl is de meest actuele informatie terug te vinden.

HOOG & LAAG WATER

28/03/2019	3:04	HW	81 cm
28/03/2019	9:10	LW	-115 cm
28/03/2019	15:30	HW	82 cm
28/03/2019	21:36	LW	-116 cm
29/03/2019	4:03	HW	66 cm
29/03/2019	9:48	LW	-96 cm
29/03/2019	16:24	HW	76 cm
29/03/2019	22:35	LW	-97 cm
30/03/2019	5:10	HW	57 cm
30/03/2019	11:07	LW	-80 cm
30/03/2019	17:49	HW	74 cm
31/03/2019	0:15	LW	-90 cm
31/03/2019	7:49	HW	57 cm
31/03/2019	13:59	LW	-83 cm
31/03/2019	20:13	HW	82 cm
1/04/2019	2:40	LW	-105 cm
1/04/2019	9:15	HW	68 cm
1/04/2019	15:06	LW	-101 cm
1/04/2019	21:25	HW	95 cm
2/04/2019	3:40	LW	-122 cm
2/04/2019	10:12	HW	80 cm
2/04/2019	15:56	LW	-117 cm
2/04/2019	22:16	HW	105 cm
3/04/2019	4:26	LW	-133 cm
3/04/2019	10:45	HW	88 cm
3/04/2019	16:41	LW	-127 cm
3/04/2019	22:56	HW	110 cm
4/04/2019	5:06	LW	-139 cm
4/04/2019	11:20	HW	93 cm
4/04/2019	17:16	LW	-133 cm
4/04/2019	23:25	HW	113 cm
5/04/2019	5:40	LW	-143 cm
5/04/2019	11:55	HW	97 cm
5/04/2019	17:55	LW	-139 cm
6/04/2019	0:04	HW	116 cm
6/04/2019	6:15	LW	-147 cm
6/04/2019	12:25	HW	102 cm
6/04/2019	18:25	LW	-146 cm
7/04/2019	0:40	HW	118 cm
7/04/2019	6:50	LW	-150 cm
7/04/2019	13:06	HW	104 cm
7/04/2019	18:56	LW	-150 cm
8/04/2019	1:11	HW	117
8/04/2019	7:20	LW	-150
8/04/2019	13:30	HW	104
8/04/2019	19:31	LW	-152
9/04/2019	1:46	HW	112
9/04/2019	7:46	LW	-146
9/04/2019	14:00	HW	101
9/04/2019	19:55	LW	-150
10/04/2019	2:15	HW	105
10/04/2019	8:16	LW	-141
10/04/2019	14:35	HW	97
10/04/2019	20:35	LW	-148
11/04/2019	2:55	HW	96
11/04/2019	8:50	LW	-136
11/04/2019	15:15	HW	93
11/04/2019	21:15	LW	-143
12/04/2019	3:45	HW	86
12/04/2019	9:35	LW	-126
12/04/2019	15:59	HW	89
12/04/2019	22:06	LW	-133
13/04/2019	4:40	HW	76
13/04/2019	10:30	LW	-112
13/04/2019	17:05	HW	85
13/04/2019	23:14	LW	-121
14/04/2019	6:03	HW	69
14/04/2019	11:45	LW	-99
14/04/2019	18:20	HW	85
15/04/2019	0:40	LW	-118
15/04/2019	7:25	HW	73
15/04/2019	13:15	LW	-100
15/04/2019	19:50	HW	94
16/04/2019	2:06	LW	-129
16/04/2019	8:45	HW	83
16/04/2019	14:36	LW	-114
16/04/2019	20:55	HW	107
17/04/2019	3:20	LW	-145
17/04/2019	9:52	HW	93
17/04/2019	15:40	LW	-129
17/04/2019	22:01	HW	117
18/04/2019	4:20	LW	-155
18/04/2019	10:46	HW	100
18/04/2019	16:41	LW	-140
18/04/2019	22:50	HW	122

19/04/2019	5:16	LW	-159
19/04/2019	11:30	HW	104
19/04/2019	17:35	LW	-148
19/04/2019	23:45	HW	124
20/04/2019	6:06	LW	-160
20/04/2019	12:16	HW	107
20/04/2019	18:26	LW	-154
21/04/2019	0:24	HW	124
21/04/2019	6:45	LW	-159
21/04/2019	12:55	HW	109
21/04/2019	19:06	LW	-159
22/04/2019	1:11	HW	120
22/04/2019	7:26	LW	-156
22/04/2019	13:36	HW	110
22/04/2019	19:36	LW	-161
23/04/2019	1:56	HW	111
23/04/2019	7:55	LW	-151
23/04/2019	14:10	HW	108
23/04/2019	20:10	LW	-158
24/04/2019	2:30	HW	99
24/04/2019	8:25	LW	-143
24/04/2019	14:46	HW	102
24/04/2019	20:46	LW	-148
25/04/2019	3:05	HW	84
25/04/2019	8:56	LW	-131

8/05/2019	1:25	HW	107
8/05/2019	7:26	LW	-147
8/05/2019	13:50	HW	107
8/05/2019	19:45	LW	-151
9/05/2019	2:10	HW	100
9/05/2019	7:56	LW	-141
9/05/2019	14:20	HW	105
9/05/2019	20:20	LW	-148
10/05/2019	2:50	HW	91
10/05/2019	8:36	LW	-134
10/05/2019	15:06	HW	102
10/05/2019	21:06	LW	-142
11/05/2019	3:46	HW	81
11/05/2019	9:20	LW	-125
11/05/2019	15:55	HW	99
11/05/2019	22:00	LW	-135
12/05/2019	4:35	HW	73
12/05/2019	10:20	LW	-113
12/05/2019	17:02	HW	96
12/05/2019	23:11	LW	-128
13/05/2019	5:55	HW	70
13/05/2019	11:36	LW	-105
13/05/2019	18:04	HW	97
14/05/2019	0:25	LW	-128
14/05/2019	7:05	HW	73

26/05/2019	22:25	LW	-107
27/05/2019	4:59	HW	53
27/05/2019	10:36	LW	-100
27/05/2019	17:25	HW	85
27/05/2019	23:24	LW	-100
28/05/2019	6:04	HW	54
28/05/2019	11:30	LW	-92
28/05/2019	18:35	HW	85
29/05/2019	0:35	LW	-100
29/05/2019	7:19	HW	60
29/05/2019	12:55	LW	-91
29/05/2019	19:35	HW	89
30/05/2019	1:50	LW	-111
30/05/2019	8:15	HW	71
30/05/2019	14:10	LW	-102
30/05/2019	20:40	HW	96
31/05/2019	2:46	LW	-125
31/05/2019	9:15	HW	83
31/05/2019	15:06	LW	-116
31/05/2019	21:35	HW	102
1/06/2019	3:35	LW	-137
1/06/2019	10:11	HW	94
1/06/2019	15:56	LW	-128
1/06/2019	22:15	HW	108
2/06/2019	4:20	LW	-145

14/06/2019	21:05	HW	108
15/06/2019	3:25	LW	-142
15/06/2019	9:55	HW	94
15/06/2019	15:50	LW	-133
15/06/2019	22:15	HW	108
16/06/2019	4:16	LW	-142
16/06/2019	10:45	HW	101
16/06/2019	16:46	LW	-138
16/06/2019	23:06	HW	107
17/06/2019	5:10	LW	-141
17/06/2019	11:25	HW	108
17/06/2019	17:41	LW	-142
17/06/2019	23:45	HW	104
18/06/2019	5:59	LW	-139
18/06/2019	12:05	HW	113
18/06/2019	18:25	LW	-143
19/06/2019	0:36	HW	99
19/06/2019	6:30	LW	-137
19/06/2019	12:46	HW	117
19/06/2019	19:00	LW	-142
20/06/2019	1:10	HW	93
20/06/2019	7:06	LW	-135
20/06/2019	13:26	HW	117
20/06/2019	19:41	LW	-139
21/06/2019	1:44	HW	85
21/06/2019	7:36	LW	-133
21/06/2019	13:55	HW	115
21/06/2019	20:10	LW	-134
22/06/2019	2:25	HW	77
22/06/2019	8:10	LW	-130
22/06/2019	14:35	HW	110
22/06/2019	20:45	LW	-127
23/06/2019	3:05	HW	70
23/06/2019	8:45	LW	-125
23/06/2019	15:10	HW	105
23/06/2019	21:25	LW	-119
24/06/2019	3:34	HW	65
24/06/2019	9:20	LW	-119
24/06/2019	15:52	HW	99
24/06/2019	21:56	LW	-113
25/06/2019	4:30	HW	61
25/06/2019	10:05	LW	-112
25/06/2019	16:45	HW	94
25/06/2019	22:40	LW	-109
26/06/2019	5:19	HW	60
26/06/2019	10:55	LW	-105
26/06/2019	17:30	HW	90
26/06/2019	23:35	LW	-106
27/06/2019	6:28	HW	62
27/06/2019	11:50	LW	-100
27/06/2019	18:39	HW	89
28/06/2019	0:40	LW	-108
28/06/2019	7:35	HW	69
28/06/2019	13:04	LW	-100
28/06/2019	19:45	HW	93
29/06/2019	1:44	LW	-116
29/06/2019	8:35	HW	80
29/06/2019	14:10	LW	-109
29/06/2019	20:45	HW	99
30/06/2019	2:55	LW	-127
30/06/2019	9:31	HW	93
30/06/2019	15:16	LW	-121
30/06/2019	21:46	HW	106
1/07/2019	3:45	LW	-136
1/07/2019	10:21	HW	104
1/07/2019	16:15	LW	-131
1/07/2019	22:35	HW	110
2/07/2019	4:35	LW	-141
2/07/2019	11:15	HW	112
2/07/2019	17:06	LW	-138
2/07/2019	23:31	HW	112
3/07/2019	5:26	LW	-141
3/07/2019	11:51	HW	118
3/07/2019	18:01	LW	-143
4/07/2019	0:15	HW	110
4/07/2019	6:16	LW	-140
4/07/2019	12:36	HW	122
4/07/2019	18:55	LW	-146
5/07/2019	1:05	HW	106
5/07/2019	6:55	LW	-139
5/07/2019	13:21	HW	125
5/07/2019	19:41	LW	-150
6/07/2019	1:55	HW	102
6/07/2019	7:51	LW	-139
6/07/2019	14:06	HW	127

Het Getij

MEER GETIJDENTABELLEN? BEKIJK ONZE SCHIER APP

25/04/2019	15:18	HW	95
25/04/2019	21:25	LW	-134
26/04/2019	3:39	HW	69
26/04/2019	9:30	LW	-118
26/04/2019	15:55	HW	88
26/04/2019	22:00	LW	-118
27/04/2019	4:30	HW	58
27/04/2019	10:14	LW	-103
27/04/2019	16:55	HW	81
27/04/2019	22:55	LW	-101
28/04/2019	5:34	HW	51
28/04/2019	11:10	LW	-88
28/04/2019	18:05	HW	78
29/04/2019	0:05	LW	-91
29/04/2019	6:47	HW	52
29/04/2019	12:42	LW	-80
29/04/2019	19:20	HW	82
30/04/2019	1:51	LW	-100
30/04/2019	8:10	HW	61
30/04/2019	14:19	LW	-92
30/04/2019	20:31	HW	91
1/05/2019	2:51	LW	-117
1/05/2019	9:25	HW	74
1/05/2019	15:10	LW	-109
1/05/2019	21:24	HW	100
2/05/2019	3:40	LW	-131
2/05/2019	10:10	HW	85
2/05/2019	16:00	LW	-123
2/05/2019	22:15	HW	106
3/05/2019	4:25	LW	-140
3/05/			

Huur een luxe ingerichte tent op camping Seedune.

**SNEL
BOEKEN
VOL=VOL**

www.ingerichtetenten.nl

Op de camping staan 30 nieuwe boog- en piramidetenten voor u klaar. De grote zonneluifel zorgt voor veel schaduw en extra leefruimte. Een koelkast, een kookcomfort, vaste bedden, en volledige keukeninrichting zorgen voor alle luxe. Verhuur tot maximaal 6 personen per tent.

GLAMPING: Luxe kamperen, alle gemakken, maar toch lekker buiten!

HUISJE "Lente" TE HUUR

Veel privacy en tuin op het zuiden.
www.lente.nl 06-15155902

Looking for unique
spectacular expeditions in
Unesco World Heritage?
Live Life Waddensea?
Our most beautiful place
in the Netherlands?
Come join us!

Jelle Bos

BELEEF LAUWERSOOG